

คณะศรัทธาเจ้า

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เมื่อวานตอนเย็นเขามาถามปัญหาเยอะมาก ส่วนใหญ่แล้วนี่ คนที่มาถาม เขามาถามเอาตอนแก่ นะ เมื่อวานมานี้มันเคยปฏิบัติมาทั่ว แล้วไปสร้างวัดมาหลายวัด แล้วก็ไปกันทั่ว แล้วพอเมื่อวานมาถาม

เริ่มต้นปฏิบัติ จะปฏิบัติอย่างไร?

เริ่มต้นปฏิบัติ จะปฏิบัติเริ่มต้นอย่างไร? เพราะปฏิบัติไปแล้วไง มาถามว่าเริ่มต้นปฏิบัติอย่างไร? ต้องกำหนดพุทโธใช่ไหม? เขาบอกต้องกำหนดพุทโธใช่ไหม? ต้องทำ นี่เพราะอะไร? เพราะลองไป ลองไปทั่ว ลองไปหมดแล้ว ลองไปหมดแล้วมันไปไม่รอด พอไปไม่รอดกลับมาแล้วจะเริ่มต้นอย่างไร?

เริ่มต้นอย่างไร? เพราะเราทำแล้วเราทำไม่ได้ผลนะ แล้วเริ่มต้นอย่างไรนี่มัน พอเราจะตอบปัญหาเมื่อวาน เราจะปูพื้นไปอีกยาวเลย ต้องปูพื้นก่อนไง ปูพื้นว่าเวลาพระพุทธเจ้าตรัสธรรมขึ้นมา นี่ ทอดอาศัยเลย จะสอนเขาได้อย่างไรนี่ แล้วเราคิดว่ามีธรรมะ มันเหมือนเราเลย เราคิดว่านักการปฏิบัติมันไปปั้มมาไง ในเมื่อมีแม่แบบแล้วก็ปั้มออกมาเลย ที่นี้ปั้มออกมาก็นั่งกันอยู่นี่ไง หัวคำๆ นี่ปั้มออกมา ปั้มออกมาก็เป็นมนุษย์นี่ไง แต่หัวใจมันปั้มออกมาไม่ได้

ความรู้สึกนามธรรมนี่ มันหลากหลายมากเพราะอะไร? เพราะพระโศดาบันมันก็มีทั้งหมดหลายระดับ ในพระโศดาบันเองนะ พระโศดาบันเกิดอีก ๙ ชาติ แล้วเกิดนี้ขนาดของพระโศดาบันมันยังมีระดับของมัน มันละเอียดต่างกัน แล้วอย่างพระสภิกทาภาอนาคานี่ มันละเอียดต่างกันนี่ มันลำดับของใจ

เราบอกถ้าย้อนกลับเลย ย้อนกลับไปที่ว่าพื้นฐาน ถ้าพื้นฐานนี้เรามันปฏิบัติแล้วนี้ ปฏิบัติแล้วถ้ามันไม่ได้ผลละ ถ้ามันไม่ได้ผล ทีนี้พอมันไม่ได้ผลนี้เราก็คิดกันแบบทางโลก ใจ คิดทางวิทยาศาสตร์ใจ ว่าเราจะมีทางเลือกใหม่ๆ แล้วอย่างนี้ชอบมาก ว่าปฏิบัติโดย ทางลัดๆ นี้ชอบมาก เพราะทางลัดแล้วสบาย แล้วสบายนะ ก็เหมือนเรานี่ เรานี้เป็นคนที่ ไม่รับผิดชอบ คุณติคุณเราแต่ละคน เด็กมันคินี้ไอ้โฮมันคิมากเลย เด็กที่มันไม่เอาถ่าน มัน ไม่เอาถ่านแล้วมัน บอกอย่างไรก็ไม่ฟังนะ

คำว่าไม่เอาถ่านคือว่าไม่เอาไหนเลยใช่ไหม ไอนี้ก็ปฏิบัติใจ ว่างๆ ว่างๆ มันไม่ เอาถ่านใจ คือมันไม่ได้อะไรเลยใจ จับอะไรก็ไม่คิดเลยแต่สบายนะ เพราะมันไม่ รับผิดชอบ แต่ถ้าคนรับผิดชอบนะ นี้คำว่ารับผิดชอบนี้ เวลาย้อนกลับไปทีเจ้าชายสิทธัตถ ณะ แล้วไปดูพระเวสสันดร รับผิดชอบมาตลอด

พระเวสสันดรนี้ เวลาเขามาขอลูกขอเมีย แล้วคนเป็นสุภาพบุรุษ คนรับผิดชอบ ถ้าคนไม่รับผิดชอบมันให้ได้ง่ายๆ แต่ถ้าคนรับผิดชอบนี้ เวลาให้ไปนี้มันสะเทือนใจ ไหม? มันสะเทือนใจมากนะคนรับผิดชอบนี้ ของของเรา ของรักของหวงแล้วเขามาขอ แล้วเขาไม่ได้ขอเรา เขาขอลูก ต้องเสียสละ การเสียสละนี้มันสะเทือนหัวใจมาก นี้มัน สะเทือนหัวใจ เพราะรับผิดชอบมันถึงเจ็บ ถ้าไม่รับผิดชอบมันไม่เจ็บหรอก คนไม่เอา ถ่านนี้มันไม่รู้รู้แล้ว

นี่เรื่องของใจมันเป็นอย่างนั้นใจ แต่รับผิดชอบนี้มันสะเทือนใจมาก พอสะเทือน ใจเรามันก็ฝิ่งใจมาก พอมันฝิ่งใจมาก ของรักของหวง ของรักของหวงแล้วมันต้อง เสียสละออกไป ต้องหลุมมือออกไป สิ่งทีหลุมมือออกไป สิ่งนี้สิ่งที่ออกไป ออกไปเพื่อ อะไร? นี้เสียสละอย่างนั้นไป แต่มันได้บารมีธรรมมา สิ่งนี้เป็นบารมีธรรม

ทีนี้พอมานประพฤติปฏิบัติเป็นเจ้าชายสิทธัตถณะ เวลาออกประพฤติปฏิบัตินี้ อาพา รดาบสนะรับประกันเลย พอเวลาไปฝึกกับอาพารดาบสนี้ได้สมบัติ ๘ อาพารดาบสบอก เลยนี้เป็นศาสดาเหมือนเรา มีความรู้เท่าเรา เจ้าชายสิทธัตถณะปฏิเสชนะ ปฏิเสธเพราะ อะไร? เพราะมันเข้าสงบแล้ว พอมันออกมาแล้วมันก็อันนั้นใจ พอออกมาแล้วมันก็เกลส อย่างเก่า

ปฏิเสชนะ นี้สิ่งที่ปฏิเสชนะ อย่างพวกเรานี่ นี้ขนาดที่ว่าอาจารย์ยังไม่เคยค้าประกันเลย เราไปขอเขาเอง แล้วไปยี้คิดว่าถูกๆ ๆ เอง ขนาดนี้อาจารย์ค้าประกันเลยนะ ว่าทำเหมือน

เรานี้ถูกแล้ว เป็นศาสดาได้อย่างเรา เจ้าชายสิทธัตถะยังไม่ต้องการ ยังมีปัญหาเลือกว่า ไม่ใช่ มันก็ย้อนกลับ ไม่ใช่ก็นี่ไงที่เสียสละมา ที่เสียสละลูกสละเมีย เสียสละมา มันมีบารมี มันมีเขาวนัปัญหา พอมาเจอการสรรเสริญเขินยอมมันไม่ฟัง

ไอ้เราไม่ต้องเขาสรรเสริญเขินยอมหรอก พยายามจะสร้างภาพอีกต่างหาก เราจะสร้างภาพให้เขายอมรับเลย แต่นี่ขนาดคนยอมรับ ถ้าไม่จริงท่านยังปฏิเสธได้ นี่ถ้าอย่างนี้ บ๊อบนี่มันย้อนกลับมาที่เริ่มต้นปฏิบัติ ถ้าเราเริ่มต้นปฏิบัตินะ เราเองนี่เรารู้ เวลาเราทำไป มันได้ผลไม่ได้ผลเรานี่รู้ ถ้าเรารู้มัน เรารู้ใช่ไหม ถ้ามันไม่ใช่ทำไมเราไม่ยอมรับความจริงล่ะ?

ถ้าเราได้รับความจริงนี้ เวลาปฏิบัติ เวลาเรากำหนดพุทโธ หรือเราตั้งสตินี้ โห้ คนทำงานมาเหนื่อยทั้งนั้นแหละ ถ้าของจริงนี้ ความจริงมันได้มายาก แต่สิ่งที่ได้ ของจริงได้มายาก ได้แล้วมันของจริงนี้ ได้แล้วมันของจริงๆ นี่เงิน ปัจจุบันคู่มือที่ว่าเงินปลอมนี้ แบงก์ปลอมนี้ไม่มีใครอยากได้หรอก ทุกคนอยากได้แบงก์จริง แล้วแบงก์จริงในท้องตลาดมันมีอยู่แล้ว

แต่ของเรานี้เวลาปฏิบัติขึ้นมา ความจริงใจมันก็มีอยู่แล้ว ชีวิตนี้สำคัญมาก ชีวิตนี้สำคัญเพราะอะไร? เพราะขณะที่เราปฏิบัตินะ หรือถ้าเรามีบุญญาธิการนะ มันแค่แวบเดียวมันมันได้ผลเลยล่ะ เวลาจิตมันมรรคสามัคคีมันรวมลงนี่มันทำลายหมดเลย ถ้ามันทำลายหมดแล้วนี่ นี่แป็บเดียวแต่ แต่กว่าจะเป็นอย่างนั้นได้ มันต้องมีพื้นฐาน มันมีพื้นฐานของมัน มีพื้นฐานของมันมันต้องสร้างมา ถ้าไม่มีพื้นฐานของมันเลยนี่ไปทำที่ไหน

นี่เราบอกเลยนะ ถ้าจิตสงบนี้ นั่นล่ะคือสถานที่ จิตสงบเข้ามา นั่นคือสถานที่ ที่ทำงานที่จิตมันจะทำงานได้ สถานที่ เราบอกเลย การจะเข้าเอาลูกเสือต้องเข้าไปถ้าเสือเด็กมันบอกนะไม่ต้องเข้าก็ได้ เอาเหยื่อล่อเอา (หัวเราะ) แล้วบอกไม่ต้องเข้าเอาเหยื่อล่อเอา เราบอกว่าถ้าเอาเหยื่อล่อเอานะ มันหลอกกินแต่เหยื่อเอ็งหมดเลย เหยื่อเอ็งนี่โดนกินหมดเลย มันไม่ออกมาหรอก

นี่คนเรานี้มันคิดแต่เข้าข้างตัวเอง ก็ว่าไม่ต้องทำสมาธิก็ได้ไง ไม่ต้องเข้าถ้าเสือ ใช้เหยื่อล่อมันใช้เหยื่อล่อมัน นี่เพราะเราคิดกันอย่างนี้ เวลาเอาเหยื่อล่อเอานี้ เราคิดว่าเอาเหยื่อล่อนะ เสือหรือสิ่งสัตว์มันออกมากินเหยื่อ แต่เราไม่เห็นตัวมันไง คู่มือเวลา

ธรรมของพระพุทธเจ้านะ เขาบอกว่า น้ำใสจะเห็นตัวปลา พอจิตสงบแล้วจะเห็นกิเลส ทุกคนก็คิดกันอย่างนั้น ภาวนาพุทโธ พุทโธ พุทโธไปนะ หรือทำให้จิตมันสงบ พอสงบแล้วนี่รอให้กิเลสมันมาให้เราเชือด

พระนี่ภาวนาติดตรงนี้มาก บางคนนี่นั่งตลอดรุ่งตลอดรุ่งเลย สมาธินี้ดีมาก แต่ไม่เกิดปัญญา ไม่เกิดปัญญานี้ เราเคยไปคุยกับเขา บอกทำไมไม่ออกวิปัสสนาละ วิปัสสนาไม่ได้ มันต้องรอเหมือนมะม่วงนี่ มะม่วงนี่เวลามันต้องออกดอกใช่ไหม? พอออกดอกแล้วมันก็จะเป็ลลูกใช่ไหม? แล้วลูกมันก็จะแก่ไปเอง นี่ความคิดของเราเป็นอย่างนั้น

แต่ความจริงพระไตรปิฎกนี้ ในบาลีพูดอย่างนั้นจริงๆ ว่า ถ้าน้ำขุ่นหรือน้ำที่มันไม่ใสสะอาดนี้เราจะไม่เห็นตัวปลา ต้องทำให้น้ำนี้ใส คือจิตมันใสสะอาดแล้วจะเห็นตัวปลา แต่การเห็นตัวปลานี้ มันเป็นการยืนยัน ถ้าใสแล้วนี่มันต้องวิปัสสนาต่อไป

เราตีความอย่างนั้นนะ ตีความว่าถ้าจิตมันสงบแล้วนี่มันต้องมีงานต่อเนื่องไป แต่ที่นี่ถ้าพวกเราจิตยังขุ่นมัวอยู่ เราคิดว่าถ้าเราทำให้มันใสแล้วเราจะเห็นตัวปลา แต่พอมันใสแล้วมันก็ไม่เห็น เพราะมันเป็นสมาธิ พอเป็นสมาธินี้ นี่ถ้ามันไม่เห็นกิเลส ไม่เห็น กาย เวทนา จิต ธรรม โดยจิต

เห็น กาย เวทนา จิต ธรรม โดยจิตนะ ไม่ใช่เห็น กาย เวทนา จิต ธรรม โดยสามัญสำนึก โดยเราคิดเอา ถ้าเราคิดเอา พอมันจะเห็นนี่จิตมันต้องมีกำลัง มีอำนาจวาสนา นี่น้ำใสแล้วเห็นตัวปลา พอเห็นตัวปลานี้ เห็นกายนี้ การเห็นกายเห็นเวทนาเห็นจิตเห็นธรรมนี้ การเห็นนี้มันสะท้อน มันสะท้อนมาก อย่างเช่นเวทนานี้ เรานั่งไปนี่เจ็บมากนี่เวทนา อันนี้เวทนานอก เวทนาใน

เวทนานอก นี่ผมขนเล็บพื้นหนังเป็นได้ทั้งสมณะ เป็นได้ทั้งวิปัสสนา เวทนาก็เหมือนกัน เวทนานี้มันเป็นได้ทั้งสมณะ เป็นได้ทั้งวิปัสสนา เป็นได้ทั้งสมณะ คูสิเวลาเราเจ็บปวดนี้ เรามีบาดแผลนี้ ร่างกายนี้มันจะเจ็บมาก ร่างกายนี้เจ็บ นี่เวทนากาย เวทนาจิต เวทนากาย เจ็บไข้ได้ป่วยนี้เวทนากาย เวทนาจิต เราอยู่เฉยๆ ไม่มีอะไรเลย ทำไมมันทุกข์ล่ะ? มันเศร้าหมอง เวทนาจิต จิตมันก็มีเวทนา ความเจ็บปวดของหัวใจใจ ความเจ็บปวดของร่างกาย ความเจ็บปวดของหัวใจ

นี่เวลาเรานั่งไปมันเกิดเวทนา ถ้าเกิดเวทนานี้ เวลาเรารู้เวทนา ถ้าจิตมันไม่สงบ จิตมันไม่มีกำลัง มันสู้เวทนาไม่ได้ มันสู้ความเจ็บปวดนั้นไม่ได้ เราเจอความเจ็บมันจะ ทนเอาเฉยๆ การทนเอาเฉยๆ นี่บางทีมันหยุดได้ การทนเอาเฉยๆ นี่คือขันติบารมี บารมี ธรรม มันไม่ใช่วิปัสสนาธรรม

ขันติธรรม บารมีธรรม ศีลธรรม ธรรมมันคนละชั้น แต่ถ้ามันเป็นวิปัสสนาธรรม พอมันเกิดเวทนา แล้วจิตมันสู้กับเวทนา แล้วมันปล่อยเข้ามา คือว่า จริงๆ แล้วนี่จะเป็น เวทนากายหรือเวทนาใจก็แล้วแต่ มันเพราะจิตโง่ จิตมันถึงไปปรับรู้ ถ้าจิตมันไม่โง่นะ มัน มีปัญญาของมันนะ ร่างกายนี้มันเจ็บปวดไม่ได้ ร่างกายของคนนี้เจ็บปวดไม่ได้ เนื้อ เจ็บปวดไม่เป็น เอ็นเจ็บปวดไม่เป็น ทุกอย่างเจ็บปวดไม่เป็น แต่เพราะมันมีเนื้อมึเอ็นมี ต่างๆ

เพราะการมีจิต จิตมันเผาผลาญร่างกาย ร่างกายนี้การไหลเวียนของโลหิต การ ไหลเวียนของมันดี แล้วพอมันนั่งทับนี้ การไหลเวียนมันไม่ดี มันมีการไหลเวียน แล้วนี่ ความรู้สึกของจิตมันไปปรับรู้ ถ้าจิตไปปรับรู้นี้ ไปปรับรู้แล้วมันไปวิตกกังวล ถ้ามันปรับรู้แล้ว แล้วมีปัญหาของมันนะ มันเป็นธรรมชาติของมันใช่ไหม ถ้ามันปล่อยเข้ามามันก็สักแต่ ว่า แล้วมันปล่อยเข้ามา มันรวมลงเลย ถ้ารวมลงนี้ เห็นเวทนา กาย เวทนา จิต ธรรม

การต่อสู้กับเวทนา เวทนานอกเวทนาใน เวทนาในเวทนา ถ้ามันสู้ไป มันต่อสู้ไป นี่ถ้ามันทำอย่างนี้ ของเรานี้แหละ เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ เรายังไม่เข้าใจ และเรายังไม่เห็น เราก็ศึกษาแล้วนี่มันเป็นทฤษฎีเราก็เข้าใจอยู่ แต่ แต่ อุปาทานยังมีความยึดของมันอยู่ แต่ถ้าเราใช้ปัญญาของเราเอง แล้วมันปล่อย จิตมัน ปล่อยเองนี้ อุปาทานมันจะมีได้อย่างไร? ในเมื่อจิตมันรู้เองจิตมันปล่อยเอง

นี่การสู้กับเวทนานะ ถ้าการสู้กับเวทนา การปฏิบัติใหม่ๆ มันสู้ไม่ไหว พอสู้ไม่ ไหวนี้เราพุทโธ พุทโธ พุทโธ พอพุทโธนี้จิตมันจะหด หดเข้ามาปรับรู้ที่พุทโธ จิตนี้ ความ ราบรื่นนี้เหมือนกระแสน้ำนี้ เราปล่อยไปกว้าง แล้วเราบังคับน้ำให้ไปทางใดทางหนึ่ง ถ้าน้ำ ไปทางใดทางหนึ่ง อีกทางที่มันเจ็บปวดมันไม่ไป น้ำนี้มันจะมารับรู้ติดกับพุทโธ

พุทโธ พุทโธนี่คือขันติธรรม มันไม่ใช่วิปัสสนา มันเป็นขันติธรรม เพราะมันดึง ความรู้สึกมา เพราะคำว่าดึงความรู้สึกมานี้มันบังคับน้ำมา น้ำมันยังไม่สะอาดเพราะมัน ทำความสะอาดของน้ำไม่ได้ เราบังคับน้ำเปลี่ยนทิศทางเท่านั้นเอง แต่ถ้าในการต่อสู้ของ

เรานี่ เราพิจารณาไปนี่ จิตนั้นมันจะสะอาดขึ้นมาได้มันปล่อยวาง มันปล่อยวาง มันปล่อยวาง นั่นคือวิปัสสนา มันไม่ใช่บังคับให้น้ำมันเปลี่ยนทิศทาง แต่มันสะอาดโดยตัวของมันเอง มันเข้าใจโดยตัวของมันเอง มันจะเข้าใจ แล้วมันปล่อยของมัน

นี่ กาย เวทนา จิต ธรรม เวทนามันมีอยู่ แต่นี่ทำไมเราถึงวิปัสสนากันไม่ได้ ทำไมเราถึง ขณะความที่เจ็บปวดมันมีอยู่นี่ เรายังสู้มันไม่ได้ เรายังรับรู้มันไม่ได้ เรายังปล่อยวางมันไม่ได้ เพราะกำลังมันไม่พอ ๑. กำลังไม่พอ ความเข้าใจของมันไม่พอ ๒. มันเป็นสิ่งสร้างสมมา คือบารมีของเราสร้างสมมาได้แค่ไหน ได้แค่ไหน ถ้าได้แค่ไหนจิตมันดีกว่านี้มันจะพิจารณาของมัน แล้วมันจะเข้าใจของมัน

น้ำหยดลงหิน ทุกวันหินมันยังกร่อน ในการปฏิบัติของเรา ถ้าเราต่อสู้ เหมือนนักกีฬาเลย บางคนนี่พรสวรรค์ดีมาก แต่ไม่หมั่นฝึกซ้อม เขาก็ไปได้แกรีนๆ บางคนนี่พรสวรรค์ไม่เท่าไรเลย แต่ขยันหมั่นเพียรนี้ เขามีโอกาสมากนะ นี่ก็เหมือนกันความเพียรของเราไง ทุกคนจะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร ความเพียรของเรา ความวิริยะอุสาหะของเรา การฝึกฝนของเรา ประสบการณ์ของจิตมันต้องมี สิ่งนี้มันต้องมี

นี่โอกาสไง ที่บอกชีวิต ชีวิตสำคัญ สำคัญตรงนี้นะ สำคัญที่เขามีชีวิตแล้วนี่มีการฝึกฝน มีการ เหมือนทางโอกาสเลยโอกาสทางโลกนี้ เขาทำโอกาสกันได้ขนาดไหน นี่ก็โอกาสของเรา โอกาสของเรา นี่ถ้ายังมีลมหายใจเข้าและลมหายใจออก มีลมหายใจเข้า ลมหายใจออก แล้วจิตมันเกาะอยู่กับพุทโธ อยู่กับความรู้สึก ถ้าจิตมันเกาะอยู่กับลมหายใจและลมหายใจออก เหมือนเด็กหัดเดิน เด็กหัดเดินมันจะเกาะไม้ของมันไป

นี่ก็เหมือนกันจิตมันหัดเดิน จิตมันหัดเดินนี่มันเกาะคำปริกรรมไป เกาะคำปริกรรมไป พอมันสงบเข้ามา มันสงบเข้ามา นี่สิ่งที่สงบเข้ามา มันมีความต่าง ความต่างของมันมี เพราะมีสติมันมีความต่างของมัน ถ้าความต่างอันนี้มันเกิดขึ้นมานี้ มันมีกำลังของมัน แล้วถ้ามันออกมาดูเวทนา ออกมาพิจารณา อะไรเป็นเวทนา เอ็นไม่เป็นเวทนา เนื้อไม่เป็นเวทนา ทุกอย่างไม่เป็นเวทนา แล้วเวทนามันมาจากไหน? เวทนามันมาจากไหน?

เวทนามันเกิด อุปาทานของจิตมันไปยึด ถ้ามันปล่อย มันปล่อยนอกปล่อยในนะ ปล่อยทั้งร่างกายด้วย ปล่อยทั้งจิตใจด้วย แล้วนี่กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ขั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ขั้น ๕ นี่ แล้วมันรวมตัวลง จิตมันรวมตัวลงอย่างไร? มันปล่อยอย่างไร? มัน

ปล่อยขาดเลย สิ่งนี้มันปล่อยขาด นี่ใจธรรมมันเกิดอย่างนี้ ถ้ามันเกิดอย่างนี้บ๊อบนะเข้าใจ
เวทนา

เวลาครูบาอาจารย์ท่านพิจารณาแล้วท่านบอกว่า

“เวลามันจะตายนี่มันจะเอาเวทนาหน้าไหนมาหลอกเราวะ”

เวทนามิเท่านี้ เวทนาถึงที่สุดนะมันจะบังคับให้เราตายไป สิ้นสุดแล้วเราจะเป็นจะ
ตาย แต่ถ้ามันจะเป็นจะตายขึ้นมาเนี่ย เราจะเป็นจะตายเพราะ เพราะเราโดนหลอกไป แต่
เวลาถ้ามันชนะขึ้นไปแล้วเนี่ย เวทนาขาดไปแล้วใครตาย อะไรเหลือ อะไรตาย นี่ถ้ามันได้
เข้าไปต่อสู้นะ นี่เหมือนกับทหารไป ทหารถ้ายังไม่ได้ ออกสงครามนะ ทหารนี่ฝึกมาทั้ง
ชีวิตเลย แต่ไม่เคยออกสงครามรบเลยนะ ทางประสบการณ์ของเขาจะไม่เหมือนกับ
ทหารที่เคยออกรบ

นี่ก็เหมือนกัน ทางการศึกษาเรา เรารู้หมดเลย แต่จิตของเราเนี่ยยังไม่เข้าไปเผชิญ
กับ สงครามธาตุ สงครามชั้นไหน สงครามธาตุสงครามชั้นไหนนะ ธาตุ ๔ และชั้น ๕ ที่มัน
อยู่กับเรานี้ แล้วเวลาธรรมะมันเกิดมันเกิดสงคราม สงครามระหว่างกิเลสกับธรรมมัน
ต่อสู้กัน แล้วกรรมคือการคือใจเรานี้มันเป็นกรรมมารับรู้

เวลาจิตมันวิปัสสนาไปเนี่ยมันข้ามพ้นทั้งดีและชั่ว สุขและทุกข์มันผ่านหมด เพราะ
สุขก็ไม่ใช่ ทุกข์ก็ไม่ใช่ ไม่มีอะไรคงที่เลย มันแปรสภาพตลอด แล้วแปรสภาพตลอด นี่
โดยสามัญสำนึกใจโง่โง่ที่เราเคลื่อนไหว เราเปลี่ยนอิริยาบถ ก็เพราะมันเจ็บใจ เพราะมัน
เมื่อยใจ มันเป็นสัญชาตญาณ เราทำงานเป็นความเคยชิน ความเคยชินว่าสิ่งนี้มันเป็นเรื่อง
ธรรมดา ทั้งๆ ที่มันเป็นความจริงอยู่ แต่เราเห็นเป็นเรื่องธรรมดา แต่เวลาเราจะต่อสู้มัน
จริงๆ ขึ้นมา กลับไม่เอาใจ กลับว่ามันเป็นเรื่องการหาทุกข์ใส่ตัว

อ้าว ก็อยู่เฉยๆ มันก็สบายอยู่แล้วไปทำไมจะต้องมาต่อสู้กับมัน ถ้าไม่มีการต่อสู้
กับมัน ไม่มีการใช้หนี้ เราจะพ้นจากหนี้ได้อย่างไร? ไม่มีการต่อสู้เราจะพ้นจากกิเลสได้
อย่างไร ก็กิเลสมันอาศัยตรงนี้หลอกเราไป อาศัยตรงนี้ เวลาเอาจริงเอาจังขึ้นมาเนี่ย มันก็
บอกว่าเดี๋ยวจะพินิจ เดี่ยวจะเจ็บไข้ได้ป่วย เวลามันเอาชีวิตเราหมดไปวันๆ หนึ่ง เวลา
มันเอาให้เราหลงเชื่อมันไปเนี่ย มันไม่ได้บอกเลยว่า ชีวิตเอ็งจะสั้นไปเรื่อยๆ นะ มันไม่ได้
บอกเลย แต่เวลาเราจะทำจริงทำจังขึ้นมา มันบอกว่าเดี๋ยวเราจะมีปัญหา

นี่มันหลอกอย่างนี้บีบเราก็อึดมั่น กิเลสมันเป็นเรา เราเป็นกิเลส พอกิเลสเป็นเรา นี่มันจะหาหนทางของมัน หลอกหลวงเราตลอดไป พอหลอกหลวงตลอดไป เราก็ทุกข์ตลอดไป ทุกข์นะ ทุกข์โดยสามัญสำนึกในหัวใจ อาลัยอาวรณ์นี่เป็นทุกข์ตัวสุดท้าย คุณลักษณะ ความโลภ ความโกรธ ความหลง นี่พระอนาคาละได้ เพราะพระอนาคาใน ความโลภ ความโกรธ ความหลง นี่เป็นแม่ทัพ แต่แม่ทัพนี่มันมีพลังงาน พลังงานคือตัว อวิชา

นี่เวลาต่อสู้กับความโลภ ความโกรธ ความหลง ความโลภ ความโกรธ ความหลง ความไม่เข้าใจนี่ พระอนาคาพ้นจากข้อมูล ข้อมูลในหัวใจออกไปหมดเลย ถึงที่สุดเข้าไปนี่นะ มัน เป็นพลังงานเฉยๆ ความอาลัยอาวรณ์ตัวนั้นนี่ มันทุกข์ ทุกข์อันละเอียดใจ นี่โลกนี้ว่างๆ ใ้อ่างๆ นี่มันมีความเฉลาในหัวใจ จะว่างขนาดไหนนี่ใจมันจะเฉลา มันจะอยู่ของมันไม่ได้

พลังงานอันไหนที่มันคงที่ มีพลังงานอะไรบ้างในโลกนี้คงที่ แต่พลังของจิตมัน มหัศจรรย์ มันสันตติ คือว่ามันสืบทอด พอมันสืบทอดนี้ อย่างเวลามันเฉลาเนะ เวลามันเฉลามัน อาลัยอาวรณ์มันก็มี มันเป็นความรับรู้คือความทุกข์อันละเอียด ความทุกข์นะ แค่นี้ตัว มันเองจริงๆ ใ้อ่างๆ ว่างๆ นี่ พลังงานอันนั้นมันยังอาลัยอาวรณ์เลย

นี่มันถึงสัจจะความจริงมันเป็นแบบนี้ แต่เรากันเคยกับมัน เราอยู่กับมันนะ เราอยู่กับมันเลยทำสิ่งนี้เป็นเรา ทุกอย่างเป็นเรา มันก็เป็นอย่างนั้นแก้ไม่ได้ นี่เห็นไหมมันถึงคำ ว่าที่มันละเอียดมันละเอียดอย่างนี้ มันละเอียดที่ว่าสิ่งที่ มันเหมือน เหมือนของเราเลยเห็น ใหม เวลาเราพูดธรรมะเสมือนจริง เหมือนธรรมะเลย คิดได้รู้ได้เหมือนเลย แต่ไม่จริง

แต่ถ้าเป็นความจริงนะ เพราะคำพูดออกมาเป็นมันเป็นคำพูดมันเป็นกิริยาเท่านั้น แต่ความจริงไม่ใช่เป็นกิริยาอย่างนี้ แต่กิริยาอย่างนี้มันเป็นการแสดงธรรม มันเป็นการสื่อ เป็นการให้เราเข้าใจ แล้วทวนกระแสกลับ ทวนกระแสกลับ ทีนี้พอใครทวนกระแสกลับ คนนั้นจะรู้ พอคนนั้นจะรู้เนะ นี่มันรู้มาในใจ พอรู้ในใจ แล้วจะรู้ จะรู้ได้อย่างไร? ถ้าไม่มีการกระทำ ไม่มีความเป็นไปมันจะรู้ได้อย่างไร?

ความที่ว่ามันต้องสำรอก มันต้องคายออก คายกิเลสออก กิเลสนี้มัน คุณลักษณะ น้ำ พุดถึงอยู่ในแก้วนี้ ถ้าเราไม่มีสีน้ำเต็มแก้วเลย ถ้าเป็นน้ำสะอาด เรานึกว่าไม่มีน้ำในแก้ว นั้นเลย พอเต็มสีลงไป จะสีอะไรก็แล้วแต่ น้ำมันจะเป็นสีนั้น กิเลสเป็นอันนั้นไง กิเลส

เหมือนสี สีที่มันอยู่ในใจนี้ ฟองใสฟองใส กิเลสมันอยู่ในนั้น กิเลสมันอยู่ในใจเรานี่ มัน
เป็นอนุสัย มันนอนมากับใจ

แล้วเวลามันออกมันออกอย่างไร? เวลามันปล่อยมันปล่อยอย่างไร? มันต้อง
ปล่อยได้ พอมันปล่อยนี้มันจะเฉา มันจะหงอยเหงาขนาดไหนก็แล้วแต่ นี่ความทุกข์อัน
ละเอียด แล้วที่ความทุกข์อันละเอียดนี้มันอยู่กับใจ แต่ที่ความทุกข์ของเรานี่มันเป็นความ
ทุกข์ที่ความคิด ความคิดเห็นใหม่ นี่ตั้งอนาคตขั้นอันละเอียด ขั้นอย่างหยาบ ขั้นอย่าง
กลางและขั้นอย่างหยาบ

สิ่งอย่างหยาบๆ เลยนี่ ความคิดนี้ ความคิดนี้มันมีหลายขั้นตอน ขั้นอย่างกลาง
เวลาเราพิจารณาไปนี่มันความคิด นี่ความคิดนี้ นี่ขณะที่พิจารณาขั้นนั้นะ พิจารณาเรื่อง
ขั้นต้องขาด ขั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ขั้น ๕ นี่ขั้นมันขาด แต่ในปุณฺณเรานี้
ความคิดนี้มันเกิด-ดับ ไม่ใช่ขั้นขาด เวลาความคิดดับนี้ ความคิดที่มันคิดแล้วไม่คิดนี้
ไม่ใช่ขั้นขาด มันเหมือนกับข้อมูลมันเปลี่ยนแปลงอยู่อย่างนั้นละ แต่มันไม่ขาด นี่ที่เรา
ดูความคิด ความคิดกันนี้มันไม่ขาดหรือ ความคิดนี้มันเกิดดับ ความเกิดดับแต่ถ้าเวลา
เราวิปัสสนานี้ไม่ใช่เกิด-ดับ วิปัสสนานี้ไปดูเหตุให้เกิด เหตุให้ดับ

เหตุให้เกิดนี้ ทำไมมันถึงเกิด ความคิดนี้มันคิดมาจากไหน โดยธรรมชาติของมัน
ความคิดนี้เกิดจากสัญญา เกิดจากข้อมูล สังขารมันปรุงมันแต่งความคิดนี้ เกิดจาก ถ้า คุณ
ถ้าเรามีวิชาชีพอะไรก็แล้วแต่ ถ้าเราไม่ได้ศึกษาทางทฤษฎีมานี้ เราคิดเรื่องนี้ไม่เป็น แต่ถ้า
เราเรียนทฤษฎีมา ทางวิชาการมาทางไหนก็แล้วแต่ จะคิดทางนั้นด้วยความคล่องตัวมาก
คล่องตัวมากเพราะอะไร? เพราะเราได้ศึกษาทฤษฎีนั้นไว้ในสมอง เวลาเราเอาสมองนั้น
เข้าไปตรึงในเรื่องนั้น มันก็คิดเป็นเรื่องนั้นออกมา

พอเราคิดเรื่องนั้นออกมานี้ มันคิดจากข้อมูลของเรา นี่คิดจากสัญญา นี่คิดจาก
สัญญา แล้วคนถ้ามีวิชาการ เขาศึกษามาทางวิชาการ วิชาชีพทางอื่น เขาก็มีมุมมอง มี
ความคิดไปทางอื่น มันเกิดดับเหมือนกันหมดเลย เพียงแต่ว่ามันมาจากต้นข้าวของใคร?
มันมาจากมุมมองของใคร? มันมาจากวิชาชีพของใคร?

ฉะนั้นถ้ามันเกิดดับอย่างนี้ มันเกิดดับโดยข้อมูล โดยวิชาชีพ แต่มันไม่ใช่เกิดดับ
ด้วยสิ่งที่ทวนกระแส คือมรรคญาณที่ไปทำลายมัน จะต้องทำลายเลย ทำลายตรงไหน
ทำลายสิ่งการเกิดดับนี้

ดูอย่างพลังงานนี้ ไฟฟ้านี้มันไปตามลือ สุดท้ายมันไปแสดงออกที่ความสว่างนั้น หรือเข้าไปที่เครื่องใช้ไฟฟ้านั้น สิ่งนี้มันเป็นธรรมชาติของมันอยู่แล้ว มันเป็นธรรมชาติของมัน แล้วเวลาไฟมันดับไปนี้มันก็ไม่มี มันก็ไม่ไป ความเกิด-ดับมันก็เป็นอย่างนั้น แต่เวลาปัญญามันเกิดมันไม่ใช่เป็นอย่างนั้น มันต้องมีที่มาที่ไป แล้วไฟฟ้านี้ดูสิไฟฟ้าที่เราใช้งานนี่นะ ไฟนี้ถ้ามันไปตามลือนี่มันจะเป็นประโยชน์นะ ถ้ามันลัดวงจรล่ะ ถ้ามันรั่วเราไปจับมันล่ะเราตายไหม?

ความคิดก็เหมือนกัน ความคิดเวลามันไปนี้ ไฟฟ้ามันไปตามธรรมชาติ นี่ๆ ธรรมชาติของมัน ที่เวลาไฟมันไปนี้ พลังงานมันออกไป มันเป็นประโยชน์อย่างนั้น นี่ความคิดของเราที่ธรรมชาติมันเป็นอย่างนั้น แต่มันมีการลัดวงจร มันมีกิเลสเราไง มันมีสิ่งเข้าไปลัดวงจรนั้น แล้วถ้าเราเข้าไปนี้ ความคิดคืออะไร? อ้าว ความคิดเป็นอะไร? ความคิดมันเกิดมาจากไหน?

พอมันจับได้ ความคิดเป็นรูป ความคิดเป็นความรู้สึกเป็นอารมณ์ อารมณ์นี้ประกอบไปด้วยอะไร? ในอารมณ์นี้ประกอบไปด้วยอะไร? ไฟฟ้าที่มันมานี้ พลังงานมันกำลังมันมีเท่าไร แรงส่งกำลังไฟฟ้ากำลังมันเท่าไร นี่ก็เหมือนกัน พอความคิดนี้มันคิดเกิดมานี้ มันเกิดมาจากอะไร? ความคิดเกิดมานี้ นี่ความคิดเหมือนกัน ถ้ามันจับได้มันเป็นอารมณ์ มันเป็นรูป

รูป ในรูปนั้นมีอะไร มีเวทนา มีสัญญา มีสังขาร มีวิญญาณ ถ้าไม่มีเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ไม่มีส่วนประกอบอย่างนี้ ความคิดเกิดขึ้นมาได้ ความคิดมันหมุนไปไม่ได้ ความคิดนี้มันหมุนไม่ได้นะ แล้วถ้าพอจิตมันสงบนะ พอเราใช้ความคิดนี้เราทันมัน มันปล่อย มันปล่อย มันปล่อยเข้ามา พอปล่อยเข้ามานี่จนเห็นจิต เห็นอาการของจิต คือจิตเห็นความคิด ถ้ามันจับอย่างนี้ได้ มันถึงวิปัสสนาได้

ถ้ามันจับไม่ได้ มันก็เหมือนไฟฟ้านี้ มันไม่มีชีวิตใช่ไหม ไฟฟ้านี้มันไปตามลือ แล้วพลังงานมันก็หมดไป แล้วมันก็ไปอย่างนั้นตลอดเวลา ความคิดเราส่งออกตลอดเวลา โดยธรรมชาติของปุถุชน แต่เวลาเราใช้ปัญญาอบรมสมาธิเข้ามา อบรมสมาธิเข้ามา เราไม่ใช่ดูมันเกิดดับ เราอบรมสมาธิ คือปัญญาเราไล่ความคิด เห็นความคิดนี้เป็นโทษ

รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร มันเกิดเพราะรูปกระทบ มันพอใจไม่พอใจสิ่งใดนี่ พอมันเกิดมันเกิดอารมณ์ ถ้าเราเห็นโทษของมัน เห็น

โทษของมัน นี่กำปั้นทุบดินนะ เห็นความเกิด-ดับนี้เป็นกำปั้นทุบดิน ไม่ใช่ปัญญา มัน
เป็นปัญญาวิชาชีพเหมือนกัน อย่างที่เราใช้ เราใช้เห็นความเกิด-ดับนี้เป็นโลกียปัญญา
เป็นวิชาชีพ เป็นปัญญาจากสมอง

แต่เริ่มต้นของเรานี้ เราเริ่มต้นมาจากศูนย์ เราเริ่มต้นจากมนุษย์ เราก็ต้องเริ่มต้นมา
จากสมองก่อน เพราะมันเป็นสิ่งที่ปฏิเสธไม่ได้ เราปฏิเสธความเป็นมนุษย์ไม่ได้ เรา
ปฏิเสธความคิดไม่ได้ เราปฏิเสธพลังงานของใจไม่ได้ ในเมื่อเราปฏิเสธไม่ได้ อันนี้มัน
เป็นสามัญสำนึกของเรา

แต่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ทวนกระแส พอทวนกระแส
เราใช้ปัญญาของเรานี้ไล่เข้าไป ใช้ปัญญาเพราะเราเชื่อ เรามีศรัทธา เชื่อเอาความคิดไล่
ความคิดเข้าไป พอไล่ความคิดเข้าไป พอไล่ความคิดเข้าไป นี่ความคิดมันเกิดจากอะไร?
เกิดจากรูป รส กลิ่น เสียง เกิดจากข้อมูล พอมันไล่เข้าไปนี่มันเห็นโทษของมัน

นี่ความเกิด-ดับอย่างนี้มันเป็นสมณะ มันเป็นปัญญาอมรมสมาธิใจ มันเป็นกำปั้น
ทุบดิน พอมันสงบเข้ามาบ่อยๆ สงบเข้ามาจนมันมีหลักของมัน หลักอันนี้ ถ้าหลักอันนี้
จิตเห็นอาการของจิต ถ้ามันสงบเข้ามาโดยมีสติ เพราะเราใช้ปัญญาไล่เข้ามานี้มันจะมี
ที่ถ้า ที่ถ้าคือว่าเราจะไปเอาลูกเสื่อนี้ ถ้าเราจะไปเอาลูกเสื่อนี้ มันจะมีถ้าของมัน คือจิตมัน
เกิดจากที่นี้ ดับที่นี้ เสือมันออกมาจากถ้ำนี้ เวลามันกลับ มันกลับเข้าถ้ำนี้ พอเราไปเห็นที่
ถ้ำนี้ปัจุบันนี้ เราจะจับมันได้ พอเราจับมันได้ปัจุบันนี้ จิตเห็นอาการของจิต คือตัวเราเห็น
ความคิด ว่าอย่างนั้นเลย

คือตัวเราเห็นความคิด ตัวเรานี้เห็นอารมณ์เป็นความรู้สึก จับความคิดได้ พอจับ
ความคิดได้ ถ้าเรามีกำลังของเรา เราจะแยกเลยนะ ในความคิดนี้ประกอบไปด้วยอะไร?
ถ้าความคิดมันเกิดดับใช่ไหม นี่อารมณ์มันเกิดดับใช่ไหม ถ้าเราจับความคิดได้ เราจะแยก
ความคิดได้ว่าในความคิดนั้นมันประกอบไปด้วย รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ

แล้วมันประกอบไปด้วย แล้วสิ่งที่มันประกอบไปด้วยนี้เหมือนเชือกเส้นหนึ่ง มัน
มีเชือก เขาพันเป็นเชือกมา โดย ๕ เส้นพันเป็นเส้นเดียวกัน เส้นมันมีกำลังโดยที่เราไม่
สามารถทำให้มันขาดได้ เราพันเกลียวเชือกนั้นออกให้มันเป็น ๕ เส้น ให้มันเป็นเส้นเล็ก
ลง นี่แล้วเราใช้ปัญญาเข้าไป เชือกที่มันพันเป็นเกลียว แล้วเราคลายออก มันจะไม่เป็น
เชือก

อารมณ์ความคิด ถ้าเราจับได้เราแยกมันออกไป ไอ้ที่มันพอใจไม่พอใจ อารมณ์นี้ อันนี้เวทนา นี่พูดนี้ พูดอย่างนี้อธิบายอย่างนี้ ถ้าคนจิตไม่สงบมันจับไม่ได้ มันบอก ความคิดอารมณ์นี้มันแยกได้อย่างไร? แยกได้เป็นรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ส่วนประกอบไป นี่ความที่มันพอใจไม่พอใจนี้เป็นเวทนา ความคิดอารมณ์นี้เป็นรูป แล้ว เวทนามันกับรูปนี้มันเกิดจากอะไร? มันเกิดจากข้อมูล ข้อมูลข้อเปรียบเทียบ

เขียว เหลือง แดง ใครเป็นคนแยก? สีอะไรคือเขียว? สีอะไรคือเหลือง? ถ้าเขา เปลี่ยนกลับ เขาสมมุติว่าเขียวเป็นเหลือง หรือเหลืองเป็นเขียวนี้ มันก็ต้องเรียกมุกกลับ นี่ คือสมมุติว่ามันแบ่งแยก นี่คือข้อมูล พอข้อมูลมันรับรู้ข้อมูลบ้าง รู้ข้อมูลมันต้องมี สังขารปรุง สังขารปรุงคือพลังงาน คือความคิดที่มันปรุงขึ้นมา แล้วมีวิญญาณ วิญญาณ คือว่าสิ่งที่ให้รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณนี้รวมกัน รวมกันเป็นอารมณ์ รวมกัน เป็นความรู้สึก ออกมาเป็นรูป

นี่พอเราแยกไป พอมันแยกออกไปนี่ พอมันแยกออกอารมณ์เกิดไม่ได้ คือ ความคิดมันเกิดไม่ได้ กระบวนการของความคิดคือพลังงาน คือสื่อไฟฟ้าที่เราตัดตอนมัน ไฟฟ้าถ้ามันสะดุด ไฟฟ้ามันจะไปไม่ได้ ไฟฟ้ามันจะไปกับสื่อไม่ได้ นี่ไฟฟ้ามันจะไปสื่อได้มันต้องสะดวก มันต้องมีพลังงานของมัน ไฟฟ้ามันถึงจะไปได้ ความคิดถ้าเรา แยกออกมา มันจะเกิดขึ้นได้อย่างไร?

อันนี้มันแค่ใช้ปัญญา นะ ถ้าปัญญาแยกความคิดนี้ นี่ๆ วิปัสสนา ถ้าวิปัสสนาเกิด วิปัสสนาบ่อยครั้งเข้า แต่นี่มันการปล่อย การที่เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ไปเห็นโทษมันก็ หยุดเป็นสมาธิ เวลาวิปัสสนานี้เพราะมันมีสมาธิ มันถึงไปใช้ปัญญาเข้าไป มันเอาอารมณ์ นี้แยกออกเป็นส่วน พอแยกออกเป็นส่วนนี้ ปัญญามันแยกเป็นส่วน มันเห็นความคิดเรา นี้กระจายออก เห็นความคิดเรา เราคิดแยกมันออก ให้มันกระจายออก พอกระจายออก สิ่งที่ความคิดมันเป็นรูปขึ้นมา มันเอาอะไรสมานมัน ก็สังโยชน์นี้ไง ก็ความต้องการใจ

พอมันเห็นบ่อยครั้งนี่ เขาเรียกตทังคปหาน กับสมุจเฉทปหานนะ มันไม่ใช่เกิด ดับเกิดดับที่ไปพ่วงกันบ้างบอคอแตกอย่างนั้นหรือ มันต้องมีเหตุมีผลของมัน อาหารที่ กินเข้าไปนี่ มันไม่รู้จักรสจักษุชาติมันเลยหรือ อาหารที่กินเข้ามานี้ รสชาติเราก็ต้องรู้ว่า อาหารรสชาติมันเป็นอย่างไร? รสชาติอย่างไร รสมันเป็นคุณสมบัติเป็นโทษกับร่างกายมันเป็น อย่างไร?

นี่ก็เหมือนกัน ความคิดที่มันเกิดขึ้น ความคิดถ้ามันเกิดจากกิเลสมันจะให้โทษ ความคิดขั้นเหมือนกัน แต่มีสมาธิเป็นเครื่องรองรับนี่มันเป็นวิปัสสนา มันเป็นปัญญา ความคิดอันหนึ่งถ้ามีสมาธิ มรรคญาณมันสมควรนี่มันจะเป็นปัญญา เป็นสัมมาทิฐิ เป็นมรรคญาณ ความคิดอันหนึ่ง เป็นมิจฉาทิฐิ เพราะมันไม่มีสมาธิ เกิดจากมุ่มมอง เกิดจากข้อมูล เกิดจากสมอง

ความคิดอันหนึ่งนี่มันเป็นของกิเลสใช้ ความคิดอันหนึ่งมันเป็นของปัญญาใช้ ตัวแบ่งแยกคือสมาธินี้ไง ตัวแบ่งแยกคือข้อเท็จจริงที่มันแบ่งแยก แบ่งแยกอารมณ์ความรู้สึก แล้วมันวิปัสสนาเข้าไปมันปล่อยเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป ปล่อยเป็นชั้นเป็นตอน ถึงที่สุดมันขาดนะ พอขาดขึ้นไป พอวิปัสสนาเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป จากขั้นอย่างหยاب ขั้นอย่างกลาง ขั้นอย่างละเอียด เข้าไปนี่เป็นชั้นๆ เข้าไป จนถึงที่สุดขั้นไม่มี เป็นตัวพลังงานเฉยๆ

ปัจจัยการนี้ อวิชชา ปัจจยา สงฺขารา สงฺขารา ปัจจยา วิญญฺญาณํ ส่วนสิ่งที่เป็นปัจจัยการ นี้ตัวที่เป็นอตัลยอวารณ ตัวที่เป็นจิตอยู่ข้างในหัวใจ ความคิดของเราเหมือนกัน มันหยาบมันละเอียดนัก ในการประพฤติปฏิบัติมันถึงมีขั้นตอนของมัน ไม่ใช่ว่ามันจะมีกำปั้นทุบดินอย่างนั้น เป็นกำปั้นทุบดินต้องเป็นอย่างนี้ทั้งหมด มันไม่ใช่เป็นอย่างนั้นทั้งหมด ถ้าเป็นอย่างนั้นทั้งหมดนี้ มรรคมันก็ไม่มีหยาบไม่มีละเอียดละลี้ มันก็ไม่มีพระโสดาบัน พระสภิกทาคา พระอนาคา

ทำไมมันถึงมีพระอริยบุคคลเป็นชั้นเป็นตอนล่ะ? แล้วพระอริยบุคคลเป็นชั้นเป็นตอนแล้วยังไม่เท่ากันล่ะ? มันมีตัวแปรเยอะมาก ในการปฏิบัตินี้ตัวแปรพื้นฐานของเรา อันหนึ่ง จิตอันหนึ่ง จิตมัน คูสิ คูอย่างข้าราชการแต่ละกระทรวง เขาก็ทำงาน กระทรวงหนึ่งยังมีแยกออกไปกันเลย ทำตามหน้าที่ของตัว

นี่ก็เหมือนกันใจของคนนี่มันแยกเป็นประเภทๆ ไปเลย มันแยกไป วิปัสสนาไป มันจะเห็นเรื่องอย่างนี้เยอะมาก แล้วพอมันแบ่งแยกออกไปนี้ เราจะทำให้มันเหมือนกันๆ นี่มันเป็นไปได้อย่างไร? เราอยู่คนละกรรมนะ แล้วเรามีเจ้านายก็คนละคนนะ แล้วทำงานกันจะมาก้าวก่ายกันได้อย่างไร? จิตก็เหมือนกัน ถ้ามันไขว้ไปแล้วนี่มันจะมีปัญหาไปหมดเลย ถ้าพอมันทำงานตรงกับกิเลสของตัว ตรงกับความเห็นของตัว มันจะเข้าไปชำระกิเลสในใจของตัว

นี่มันถึงจำเป็น ครูบาอาจารย์สำคัญตรงนี้มาก เวลาธรรมะนะ ใครๆ ก็อยากเกิด
 พบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าใครพบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์
 สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะชี้เลย เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอนาคต
 ศตวงศ์สฤณ จะรู้จักอดีต รู้จักสิ่งที่เราทำมา

แต่ในปัจจุบันนี้เรามีครูบาอาจารย์ที่รู้เรื่องสังขารจริง แล้วคอยแนะนำนี้ อันนี้ก็
 บุญวาสนาแล้ว เพราะสิ่งนี้เวลาสืบต่อมา ศาสนาสืบต่อมานี้ต้องมีพระบวชมานะ ถ้าพระ
 ไม่ถึง ๑๐ องค์ ๕ องค์ ๑๐ องค์นี้บวชพระไม่ได้ แล้วพระมีต่อมานี้มันสืบศาสนา มา พอ
 สืบศาสนา มา พระที่บวชนี้เป็นสมมุติสงฆ์ แล้วอริยสงฆ์ สงฆ์ที่รู้จริงนี้ ใครเป็นคนรู้จริง
 แล้วจะเอาอะไรมาบอกเรา?

เวลาฟังเทศน์นี้ฟังเทศน์สิ ไปฟังเทศน์ปริยัติสิ อ่านหนังสือให้ฟัง อ่านหนังสือให้
 ฟังมันกระเทือนใจไหม? เวลาเทศน์อ่านหนังสือกัน แต่เวลาครูบาอาจารย์เราเนี่ย เวลาเทศน์
 ออกมาจากใจ ออกมาจากใจ ออกมาจากแรงขับอันนั้นนะ ออกมาจากการกระทำอัน
 นั้นนะ เพราะการกระทำอันนั้น มันมีการกระทำมา มันมีการดัดแปลงมันมา

นี่วิธีการดัดแปลงนี้ พระไตรปิฎกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเรา
 ทำได้เสร็จแล้ว เอาอารมณ์ความรู้สึกเราไปเทียบสิ มันอันเดียวกัน เพราะอันนั้นคือข้อมูล
 คือทฤษฎี มันทฤษฎีนี้ แต่ภาคปฏิบัติ ภาคปฏิบัติที่เกิดกับเรานี้มันยังไม่เกิด ทฤษฎีก็คือ
 ทฤษฎีสิ ถูก ทฤษฎีนี้ถูก แต่การปฏิบัติเรานี้ไม่รู้เรื่องหรอก แต่ถ้าเราปฏิบัติถูกต้องแล้วนี้
 มันจะผิดจากทฤษฎีไปได้อย่างไร? ในเมื่อเราปฏิบัติได้แล้วนี้ ทฤษฎีมันจะขัดแย้งกับ
 ภาคปฏิบัติเป็นไปได้อย่างไร? แล้วพอภาคปฏิบัติแล้ว ปฏิบัติแล้วไปเขียนทฤษฎีมันยัง
 ละเอียดเข้าไปอีก

นี่เวลาปฏิบัติ ปฏิบัติมันต้องมีปฏิบัติ มันถึงมีปฏิเวธ ที่นี้การปฏิบัติของเรา ตอนนี้
 ในปัจจุบันนี้มันปฏิบัติโดยทฤษฎีไง ปฏิบัติโดยแนวทางทฤษฎีว่าเป็นวิทยาศาสตร์ไหม
 แล้วพิสูจน์ได้ไหม? นี่พิสูจน์ได้เลย นี่พูดออกมาเป็นทฤษฎีได้หมดเลย นี่มันก็เลย
 กลายเป็นสัญญาใจ กลายเป็นการจำทฤษฎีมา แล้วปฏิบัติตามทฤษฎีนั้น แล้วมันก็เลย
 กลายเป็นทฤษฎีเฉยๆ ไม่มีภาคปฏิบัติไง

อ้างว่าปฏิบัติกัน แต่ปฏิบัติโดยทฤษฎีแล้วเดินตามนั้น เป็นกรอบไง นี่กิเลสหลอก
 อีกชั้นหนึ่ง แล้วปฏิบัติมาแล้วนี่อธิบายได้หมดเลย มันก็อธิบายทฤษฎีไง อธิบายธรรมะ

พระพุทธเจ้าไง แต่ความรู้จริงในใจนี้ไม่มีสักหยดหนึ่ง แต่ถ้ามีความรู้จริงในหัวใจนะ ทฤษฎีสารทุกข์ไว้ธรรมะของพระพุทธเจ้านี้ยกไว้สุดยอดเลย

แต่เราอธิบายตามที่ภาคปฏิบัติเราทำนะ มันจะพ้นจากทฤษฎีไปได้อย่างไร มันจะต่างจากทฤษฎีไปได้ที่ไหน ในเมื่อปฏิบัติมาถึงเป้าหมายแล้วนี่ เวลาเราอธิบายถึงเป้าหมายแล้วนี่ มันจะต่างจากทฤษฎีไปได้อย่างไร แต่ แต่มันเป็นความที่เราชี้ได้ชัดเจนมากกว่าพอปฏิบัติแล้วออกมาเป็นรูปแบบนี้ ต้องเป็นอย่างนี้ ต้องเป็นอย่างนี้ แล้วมันไปถึงเป้าหมายแล้วมันก็ทฤษฎีอันเดียวกัน ทีนี้มันเป็นทฤษฎี ทฤษฎีที่เราปฏิบัติแล้วนี่มันเป็นจริง มันเป็นจริงแล้วมันสื่อใจ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ เวลาใครไปอ่านนะ มันเป็นภาษาโบราณ คุณศึกษาภาษาไทยนี้ ภาษาเขียนไปดูหนังสือโบราณสิ เขียนต่างจากปัจจุบันนี้นะ นี่ แล้วภาษามันจะต่างไปเรื่อยๆ แล้วเวลาถ้าใครปฏิบัติแล้ว มันจะสื่อเป็นภาษาปัจจุบันนี้ สื่อให้เราอยู่ในปัจจุบันนี้ แล้วเราจะเข้าใจได้ เราจะเข้าใจได้เวลาฟังธรรมๆ นี่ ฟังธรรมแล้วลงไปหมดเลย ธรรมนี่คืออะไร ธรรมนี่คือความรู้สึก สื่อความรู้สึกในใจเรานี้ให้ตรงกับความรู้สึกของเรา แล้วพยายามสื่อ

ทีนี้ครูบาอาจารย์พูดไปอย่างหนึ่ง กิน เราก็คิดถึงรับประทาน เราคิดไปเลยละคำๆ เดียวมันตีความหมายได้เยอะไง แล้วเวลาความเป็นจริงนี้ เวลาจริงเรานี้ คุณใช้เวลาพระพุทธเจ้าบอกไว้ในพระไตรปิฎก แล้วหลวงปู่มั่นพูดไว้ในมุตโตทัย ธรรมแท้ๆ นี้นะ มันเหมือนไม้ในป่า คือถ้าใจใครเป็นธรรมนะ มองไปในโลกนี้สิ มันเป็นธรรมหมดเลย เพราะ เพราะมันเป็นกฎเดียวกัน มันเป็นเรื่องของทฤษฎีเหมือนกันหมด คือมันเป็นอนิจจัง

มันเป็นสมมุติใจ แต่สมมุติมันมีจริงนะ แต่เราจะเข้าใจว่าสมมุติคือไม่มีอะไรใช่ไหม สมมุติคือหลอกกัน ไม่ใช่ สมมุติมันเป็นความจริงอันหนึ่งนะ สมมุตินี้จริงๆ คุณดูกระดาษนี้ กระดาษนี้มาจากไหน กระดาษมาจากไม้ไง เชื้อกระดาษเอามาต้มไง แล้วก็เอามาทำเป็นแผ่นกระดาษไง มันก็เป็นแผ่นกระดาษชั่วคราวใช่ไหม เราเผาแล้วกระดาษไปไหน? แต่กว่าจะเป็นกระดาษนี้เกือบตาย

กระดาษเป็นสมมุติหรือเปล่า สมมุติ แต่กว่าจะมาเป็นมันนี่ นี่ในความเป็นจริงนี้ มันก็เป็นสมมุติหมดแหละ แต่มันเป็นความจริง จริงตามสมมุติ ทีนี้เราก็ต้องเข้าไปรู้อันจริง

ตามสมมุติ รู้สมมุติตามความเป็นจริง รู้หมดเลยแล้วปล่อยสมมุติ แต่นี่บอก เฮ้ย นี่สมมุติ
 รู้แล้วกูไม่เอา ทฤษฎีนะ ไม่เป็นจริงหรือก นี่ถ้ามันเป็นจริงนี่ สมมุติแล้วบัญญัติ บัญญัติ
 คือธรรมของพระพุทธเจ้า แล้ววิมุตติละ? ผู้รู้จริงละ? มีใช่ไหม?

สมมุติมันก็จริงตามสมมุตินะ มันมีหมด ทีนี้คิดว่าสมมุติคือหลอก สมมุติคือไม่มี
 สมมุติไม่มี นั่งอยู่นี่อะไร? นั่งอยู่นี่อะไร? จริงตามสมมุตินี้ เกิดเป็นมนุษย์นี่สมมุติ แล้วก็
 ตายไป แล้วคนนี้มีไหม? คนมีไหม? มี ก็นั่งอยู่นี่ไง แต่มีชั่วคราว มีชั่วอายุขัย แล้วมันก็
 ตายไป แล้วไม่มีเหลือ มี แต่มันไม่ยั่งยืนไง แต่ถ้าเป็นวิมุตตินี้มันยั่งยืน คือมันไม่แปร
 สภาพ นี่จริงตามสมมุติ จริงตามวิมุตติ มันจริงหมดนะ

ถาม : การภาวนาโดยนี้ถึงส่วนต่างๆ ของร่างกายไล่ลงมาทุกๆ ส่วน สลับกัน
 ไปมา ถูกต้องหรือเปล่าคะ? เพราะถ้าภาวนาแบบนี้แล้ว จะอยู่กับการภาวนาได้นานกว่า
 ต้องพุทโธหรือว่าสลับ

หลวงพ่ : ได้ การท่องพุทโธนี้ เวลาพูดถึงพุทโธ มันเป็นกรรมฐาน ๔๐ ห้องใช้ไหม
 เวลาพุทโธ พุทโธนี้ มันเป็นพุทธานุสติ ธรรมานุสติ สังฆานุสติ มรณานุสติ เทวदानุสติ
 มันเป็นคำพุทโธ

ฉะนั้นหลวงปู่มัน ครูบาอาจารย์นี้ เวลาท่านจะสอนท่านจะสอนพุทโธก่อนเพราะ
 เพราะเราเคารพศาศดาใจ เราเคารพพระพุทธเจ้าไง พุทโธนี้เป็นชื่อพระพุทธเจ้า แล้ว
 พระพุทธเจ้าเกิดนี้ พระพุทธเจ้าเรา ๒,๐๐๐ กว่าปี แล้วพระพุทธเจ้าไม่ใช่มีองค์นี้เองก็
 เดียว พระพุทธเจ้านี้ในสัมพุทธะมีเป็นล้านๆ องค์ นี้พระพุทธเจ้าทุกๆ องค์ก็ชื่อพุทโธ

ทีนี้พอชื่อพุทโธนี้ พอเรานึกถึงพุทโธ เทวดา อินทร์ พรหม นี่เขาเคยทำบุญกัน
 แล้วก็เกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม เวลานึกพุทโธนี้มันเป็นชื่อคำเดียวกันที่ชาว
 พุทธนี้รับรู้ พอเราพุทโธบ๊บบมันก็เหมือนกับเราคนไทยนี้ ไปอเมริกาไปเจอกันนี่ อู้อู้อ อ้อย
 คนไทยๆ จะชอบมากเลย

นี่ก็เหมือนกัน พอนึกพุทโธนี้เป็นสัญชาติเดียวกันหมดเลย “สัญชาติพุทธ” นี้เวลา
 พุทโธนี้ ใครจะสอนจะสอนถึงพุทโธ แต่ แต่ถ้าเวลาเอารัมโมก็ได้ สังโฆก็ได้ คิดถึงความ
 ตายก็ได้ ได้หมด แต่ถ้านึกพุทโธนี้ หมายถึงคำว่าพุทโธ ไม่ใช่ผูกมัดว่าต้องพุทโธคำเดียว

แต่มันเป็นประธานว่าอย่างนั้นเลย มันเป็นประธาน มันเป็นชื่อของเจ้าของศาสนา มัน
เป็นเนื้อหาของศาสนา พุทธะคือผู้รู้ ในหัวใจของเรามีความรู้สึกทั้งหมด

นี่เวลาพูดนี้จะเอาพุทโธก่อน แต่ถ้าเรานึกถึงส่วนต่างๆ ของร่างกาย หลวงปู่เจี๊ยะ
ท่านก็สอน หลวงปู่เจี๊ยะบอกว่าให้กำหนด กำหนดไปตามข้อ ตามข้อนี้ แล้วท่านพูดด้วย
คนภาวนาเป็นนี่ฟังทีเดียวน่าใจ ถ้าคนภาวนาไม่เป็นฟังไม่เข้าใจ ท่านบอกให้พิจารณา
ร่างกายไปตามข้อ ไปตามข้อนี้ว่านี่ ไปตามข้อมือ ข้อศอก หัวไหล่ ไปตามร่างกาย ให้
หมูนอยู่ในร่างกายนี้ตลอดไป ถ้าจิตมันหมุนแล้วนี่ มันปล่อยนี้ ท่านบอกนี่เป็นสมณะ

หลวงปู่เจี๊ยะพูดไว้ในเทศน์ของหลวงปู่เจี๊ยะ ไปฟังให้ดีๆ นะ เวลาหลวงปู่เจี๊ยะ
ท่านเทศน์นี้มันมีอยู่ ๒ ประเด็น ประเด็น ๑ เวลาจิตเดินในร่างกายนี้เป็นสมณะ คือมัน
เข้าใจ มันปล่อยวาง แล้วพอมันเป็นเอกภาพ คือจิตมันตั้งมันแล้วนี่ แล้วมันเดินกายช้านี้
เดินเหมือนกัน แต่เดินอันหนึ่งเป็นสมณะ เดินอันหนึ่งเป็นวิปัสสนา มันเป็นวิปัสสนา
เพราะว่าจิตมันสงบแล้ว มันมีหลักแล้วมันถึงไม่วิปัสสนา นี่ท่านถึงบอกว่าไปตามข้อ ไป
เดินตามกระดูกนี้ โครงสร้างกระดูกเรานี้ เอาความรู้สึกเราให้อยู่ตรงนั้น

แล้วพิสูจน์ได้ง่ายๆ ถ้าจิตเราเป็นภาวนาจะมันจะอยู่กับร่างกายนี้ มันจะไปตาม
ข้อกระดูกมันจะไป นึกถึงข้อ ข้อมือ แล้วจากข้อมือมาข้อศอก ถ้าจิตมันเป็นสมาธิ หรือ
เป็นวิปัสสนานี้ พอมันนึกถึงข้อศอก ข้อมือไปข้อศอก มันก็จะมาข้อศอก คิดถึงหัวไหล่
มันก็จะมาที่หัวไหล่ แต่ถ้าจิตมันไม่เป็นสมาธินะ จากข้อมือคิดไปข้อศอกนะ มันออกไป
นอกโลกนูนเลย มันไม่ไปข้อศอกหรอก

ถ้าจิตมีสติ มีสมาธิ มันจะไม่วอกแวก มันจะอยู่ที่เรายังคับให้มันเดิน นี่มันวัด
ง่ายๆ เลย เวลาคนมาพูดนี้ ไอ้คนพูดมันพูดไม่เป็นนะ นั่นคือผิด ถ้าคนมันพูดถูกต้อง นั่น
คือเขาคุมจิตเขาได้ นี่ถ้ามันเป็นสมาธิปีบมันอย่างนี้ ถ้ามันอยู่ตามส่วนของร่างกาย ถ้า
บังคับได้ ถูกต้อง

นี่คำว่าพุทโธนี่มันก็อย่างที่พูดเมื่อกี้ เริ่มต้นจากว่าถ้าพุทโธ ถ้าคนมันศรัทธา
จริต หรือว่ามีพื้นฐานมาดีนี่มันอยู่โดยมันคง ถ้าพื้นฐานมาหรือว่าเป็นพุทธจริตนี่ มันอยู่
กับพุทโธไม่ได้ เราเองนี่นะ เราก้ใช้พุทโธ แต่ แต่ถ้าพอเริ่มต้นไป ถ้าบางทีนี่เราก้ใช้
ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้ามันใช้พุทโธ พุทโธนี่มันลงได้ แต่มันไม่เป็นความถนัดนะ ถ้าความ

ถนัดของเราเนี่ย เราจะใช้ความคิด ความคิดจะไล่ไปเลย ไล่ความคิดออกไป แล้วมันหยุด นี่
คือความถนัด แต่พุทโธก็ได้

นี่ก็ได้เนี่ยหมายถึงว่ามันต้องจริงจัง นี่ถ้าพูดถึงบางส่วน การภาวนาโดยนึกถึงส่วน
ต่างๆ นึกถึง ความนึกนั่นคือจิตนะ นึกนั่นคือจิต ถ้ามีสติ นึกนั่นคือจิต เพราะมีสติ ตัวนึก
ตัวสติ แล้วนึกอยู่ตามร่างกายนี้ ได้ แล้วถ้านึกอย่างนี้นะ นึกไปเรื่อยๆ นึกกลับไปแล้วไป
นึกอยู่ในร่างกายนี้ อย่าให้ออกจากร่างกาย นึกอยู่อย่างนี้ เป็นชั่วโมง สองชั่วโมงยิ่งดี สาม
ชั่วโมงยิ่งดี แล้วคอยดูความเปลี่ยนแปลงของจิต

จิตที่เป็นคนนึกคนคิดเนี่ย แล้วมันจะเปลี่ยนแปลงเอง เหมือนเราร้อนทรายนี้ ทราย
นี้เรามีตะแกรงร้อนนี้ ทรายที่ละเอียดมันจะหล่นจากตะแกรงไป เวลาจิตนี้มันเดินตาม
ร่างกายไปเนี่ย มันเหมือนกับร้อนตะแกรง แล้วจิตจะละเอียด ละเอียดไป ทำอยู่อย่างนี้ ถ้า
ไม่มีการเปลี่ยนแปลงนะ (เรามันพูดแรง) เราให้กระที่บเลย ถ้าทำได้เนี่ย ถ้ามันอยู่กับจิต
อย่างนี้ ถ้ามันอยู่กับร่างกายอย่างนี้ตลอดไปเนี่ย ถ้ามันไม่มีการเปลี่ยนแปลงนะ กลับมา

ได้ ถูกต้อง เพราะบอกแล้วไงว่ามันมีหลากหลายมาก แล้วอย่างที่ว่านี้ บางทีนี่พอ
เรานึกไป นึกอยู่กับร่างกายนี้มันดีขึ้นมา บางทีมันเหนื่อย เวลานึกอย่างนี้มันจะเหนื่อย
มาก พอเหนื่อยนี้เรากลับมาพุทโธบ้างก็ได้ พุทโธนี้คือว่าพักใจ เวลาเราบังคับให้มันอยู่
กับร่างกายนี้มันจะไปเรื่อยๆ เพราะถ้ามันไป แต่เหนื่อยมากนะ การบังคับจิตให้ไปตามนี้
จะเหนื่อยมาก แล้วเหนื่อยนี้เราก็มาอยู่ที่พุทโธ พุทโธ คือเรามาพัก มาพักมันเป็นคราวๆ
ไป

ข้อ ๑ นี้อ่านไม่ออก อ่านไม่ออก อันนี้ขอเขียนใหม่ได้ไหม อันนี้อ่านไม่ออก ตานี้
มันตายาว สายตายาว

โยม : ๑.ในอาชีพที่ทำกินทุกวัน

หลวงพ่ : อ้อ อาชีพเนาะ อ่านอาชีพไม่ออก

โยม : บางครั้งอาจตัดเสียงที่จะพูด ถือเป็นบาปไหมคะ? ในอาชีพที่ทำกินทุก
วันนี้ บางครั้งอาจตัด

หลวงพ่ : อาจตัดอะไร ตัดคำพูด ไม่เป็นไร อันที่ ๒

โยม : ๒. หากต้องการจะพาแม่มาทางธรรม ทำอย่างไรดี?

หลวงพ่ : อาชีพเนาะ อาชีพมันก็พูดแล้วอย่างที่ว่านี้ อาชีพนี้มันหลากหลายนะ เราเคยบวชใหม่ๆ แล้วมาเที่ยวบ้าน ไม่อยากจะพูดเลย แล้วพระก็มาด้วย พอมาเจอที่บ้านทำโรงกัวยเดี่ยว เขาดีใจมากนะ เขาบอก เฮ้ย บ้านมึงนี่สัมมาอาชีพะฉิบหายเลย คือไม่สิ่งอะไรมาผูกพัน คือข้าวใจ เอาข้าวมาไม่มาทำกัน มันก็เป็นอีกอาชีพอย่างนั้น อย่างโรงน้ำแข็งก็เอาน้ำมาปั่นเนาะ เป็นสัมมาอาชีพะเนาะ ไม่มีอะไร

อันนี้มันก็เป็น อันนั้นแล้วแต่ อาชีพบางทีนี่เราไปเกิดนี้ ความบังเกิด แล้วนี่ในอาชีพของทุกคน ถ้าพูดไม่หมด พูดไม่ได้เสียง แปลกนะถ้าพูดไม่หมดนี้ไม่เข้าใจ เพราะเราไม่ได้มีอาชีพนี้ ถ้าพูดไม่หมดแสดงว่าเหมือนกับข่าวสารแล้วเราพูดไม่จบ คือเขาไม่รู้ข่าวเต็มเนาะ

(อันนี้ได้)

ถ้าอาศัยคำพูดแล้วพูดไม่หมด ถ้าอย่างนี้แสดงว่าจะบอกว่า โโกหกหรือเปล่าใช่ไหม? พูดไม่หมดกับโกหกนี่อันเดียวกันหรือเปล่า? เราพูดอย่างนี้เลยนี้ ทุกคนนะพอทำอาชีพนี้ แล้วบอกว่าถือศีล ๕ ไม่ได้ ได้ เราเป็นแม่ค้า เราซื้อของมา พอเราซื้อของมานั้นะของนี้ราคา ๕ บาท เราจะขาย ๑๐ บาท เราจะขาย ๑๐ บาทนี่ เราบอกว่าของนี้ เราซื้อมา ๕ บาท เราจะบอกเขา ๕ บาท เราจะขาย ๑๐ บาทจะแบบว่าเราเอากำไรเกินควรไหม? มันไม่ใช่ ๕ บาท ค่ารถละ ค่าเวลาละ ค่าตัวเราละ มันบอกได้ไง

นี่อย่างต้นทุนใช่ไหม เราคิดต้นทุนใช่ไหม เรานี่เราคิดต้นทุนเราทำอะไร? เราโกหกตรงไหนล่ะ เราไม่ได้โกหกใช่ไหม แล้วเราจะเอากำไรเท่าไรล่ะ? มันพูดได้ ยิ่งเดี๋ยวนี้เนาะ โธ่ ของเรานี้ห้ามคอร์ปชั่นนะ แต่ทางอเมริกาบอกว่า ค่าคอมมิสชั่น ค่าคอมมิสชั่น แต่พอพวกเขาบอกเป็นคอร์ปชั่น มันมีก็เปอร์เซ็นต์ละ คุณซื้อเครื่องบินนี้ ๓ เปอร์เซ็นต์ โดยธรรมชาติเลย เขามีเลยมีค่าเลี้ยงดู มีเงิน นี่เขาบวกใจ เพราะกฎหมายเขาเขียนไว้ใช่ไหม พอกฎหมายเขียนไว้แบบนี้เขาก็ต้องอยู่ในต้นทุน

แต่ของเรานี้เนาะต้นทุนไม่ได้คิดถึงเลย ซื้อมา ๕ บาทจะขาย ๕ บาท แล้วเราล่ะ ก็แล้วอย่างนี้เพราะ เราเองคิดกันไม่เป็นใจ เราถึงบอกใจ โอ๊ย ทำธุรกิจแล้วถือศีล ๕ ไม่ได้ ได้ทั้งนั้นแหละ ทำไมจะไม่ได้ ไม่โกหกเลย เราบวกของเราเข้าไป

อันนี้อันหนึ่งนะ พุคถึงสัมมาอาชีวะ นี่เมื่อคิดอันหนึ่ง แล้วข้อที่ ๒ นี้ ข้อที่ ๒ นี้ เยอะมาก เวลาพระมาบวชนี่ ใครจะเอาพ่อแม่มาวัดนี้ คือเอาพ่อแม่เข้ามา ถ้าเอาพ่อแม่แม่นี้เราพูดบ่อยมากเลย เอาพ่อแม่มานี่บุญมาก เพราะอะไรรู้ไหม? เพราะพ่อแม่นี้เป็นพระอรหันต์ของคุณ

พ่อแม่ตลอดรามานะ จริงๆ แล้วนี่เราจะบอกว่า เรานี้เป็นสมบัติของพ่อแม่ เพราะพ่อแม่ตลอดรามานะ พ่อแม่เลี้ยงดูรามานะ ถ้าพ่อแม่ไม่เลี้ยงดูมา ตายตั้งแต่ตอนเด็กๆ อุ้มอยู่ในท้องนี้ ๕ เดือน คลอดออกมาแล้วนะยังเลี้ยงมานี้ อายุ ๑ ขวบ ๒ ขวบนี้มันเลี้ยงตัวมันได้ไหม มันตายซัดๆ เด็กนี้โตไม่ได้หรือถ้าพ่อแม่ไม่ได้เลี้ยง นี่พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของคุณ นี่เป็นพระอรหันต์ของคุณปีนี้ เราจะเคารพพ่อแม่ไหม? เราอยากให้พ่อแม่ได้ของดีไหม? เราก็ออยากให้พ่อแม่ได้ของดีใช่ไหม? เราก็ออยากพามาวัดใช่ไหม? แต่พ่อแม่ไม่มาหรือ ไม่มา เพราะอะไร?

ถ้าพ่อแม่มานะ พ่อแม่ศรัทธาเอง พ่อแม่เข้าใจเองพ่อแม่จะมา แล้วพ่อแม่จะพาลูกมาวัดง่าย แต่ลูกจะพาพ่อแม่มาวัดนี้ยาก ยากเพราะอะไร? เพราะพ่อแม่จะมีทิฐิมานะ พ่อแม่นี้กลัวจะเสีย ญาติพี่น้องมาไง อะไรๆ ก็ คูสิเป็นอธิบดี เป็นปลัดกระทรวงนี้ กลับไปที่บ้านนะ หนู หนูยังไม่ได้สวดคำเลยนี้ หนูทั้งนั้นเลย ออกนอกบ้านนะมันเป็นเจ้านายนะ พอกลับบ้านหนูทันทีเลย เพราะว่าพ่อแม่เห็นมาตั้งแต่เด็ก เขาดูไม่โตหรือ เขาดูมีเป็นลูกตลอดไป

นี่พูดอย่างนี้บิบบันก็ย้อนเข้าไปในพระไตรปิฎก พระสารีบุตร พระสารีบุตรนี้ทั้งตระกูลเป็นพระอรหันต์หมดเลย แล้วแม่ก็เสียใจมาก พระเรวัตตะ พระจุนทะ พระสารีบุตร พระอะไรอีกตั้ง ๔-๕ องค์เป็นพระอรหันต์หมดเลย แล้วพ่อแม่นี้ พ่อแม่ก็อยากจะให้ครอบครัวมันคงใจ แล้วลูกหนีไปบวชหมดเลย เสียใจมาก กับแค้นมาก ที่นี้พระสารีบุตรก็ เอ๊ะ แม่เรานี้มีบุญนะ เพราะลูกของแม่นี้เป็นพระอรหันต์เยอะไปหมดเลย แต่ทำไมพ่อแม่เป็นมิจฉาทิฐิละ ก็อยากจะเอาพ่อแม่มาก

นี่ขนาดอัครสาวกเบื้องขวานะ ที่นี้เอาไม่ได้ ก็คิดว่า เอ๊ะ พอถึงวันจะนิพพานก็กำหนดดูว่าแม่เรานี้มีบุญมากเลย ลูกๆ นี่เป็นพระอรหันต์ทั้งนั้นเลย แต่แม่นี้ทำไมมิจฉาทิฐิ ก็นึกว่าพระพุทธเจ้าจะเอาแม่เราได้ไหม? นึกแล้วก็ไม่ได้ต้องกำหนดดู อ้อ เราเองต้องไปเอา คือเราเองต้องไปแก้แม่

ฉะนั้นกำหนดรู้วันตาย พอวันตายก็ไปลาพระพุทธรเจ้าก่อน

พระพุทธรเจ้าบอกว่า “เธอจะไปตายที่ไหนล่ะ?”

“จะไปตายที่ห้องคลอด ไปตายที่ห้องเกิด ไปตายที่บ้าน”

พอบอกไปตายที่บ้านก็เดินกลับบ้าน นี่แม่พระสารีบุตรนะเห็นลูกชายเดินมานี้

“โอ้ ลูกเราจะมาสึกเณระ บวชตั้งแต่หนุ่มยันแก่ สงสัยจะเบื่อแล้วแหละจะกลับมาบ้าน อยากจะมาสึก”

ก็คิดว่าอยู่นอกบ้านมันทุกข์ใจ อยู่ในบ้านนี่เศรษฐกิจ มันก็มีแต่ความสุข ออกนอกบ้านมีแต่ทุกข์ใช่ไหม? ทุกข์ทั้งชีวิตเลย นี่คงจะเบื่อแล้ว จะกลับมาสึก

คิดอย่างนั้นนะ ทีนี้พระสารีบุตรก็รู้วาระจิตก็ไม่พูด ก็กลับเข้ามาบ้าน มาทำไม? ก็จะมาปลงอายุสังขารใช่ไหม? ปลงที่ไหน? ก็ปลงในห้องคลอด ทีนี้พอเริ่มหัวค้ำนี้ พอเริ่มเป็นท้องเสีย เป็นโรคถ่ายเป็นเลือด พอถ่ายนี้เทวดามาเป็นแสง เป็นลำแสงพุ่งเข้ามาในห้องนอนนี้ แม่เห็นใจ ก็วิ่งเข้าไปถาม

“ลูกๆ ใครมานี้”

“เทวดามา” เอ้อ งงนะ เทวดามา

“มาทำไม?”

“ก็มาอุปัฏฐาก มาดูแล”

ทีนี้พระสารีบุตรก็บอกเทวดาบอกว่า

“ไม่ต้อง เพราะมีพระตั้ง ๕๐๐ อุปัฏฐากอยู่”

เทวดาก็กลับไป เพราะเทวดาก็อยากได้บุญ พอถึงเที่ยงคืนนี้ พระอินทร์มาเลย แสงก็สว่างกว่า เป็นลำแสงพุ่งเข้ามาในห้องเลย

“ใครนี่”

“พระอินทร์มา”

“อัฐ ลูกเรานี้ขนาดพระอินทร์มาอุปัฏฐากเชียวหรือ?”

เพราะอะไร? เขาเป็นพราหมณ์ พราหมณ์เขาถือพรหม ๓ ถือพวกพราหมณ์ ๓ เขาถือพวกนี้ พอชักสงสัย พอสงสัยนี้คนมันเริ่มคิด พอเริ่มคิดนี้พระสารีบุตรเทศน์เลย เพราะโอกาสมันมาแล้ว แม่ พระอินทร์นี่มันแค่เด็กอุ้มบาตรนี่ เด็กล้างบาตรพระพุทธเจ้า นะ พวกพระอินทร์ พวกเทวดานี้ มันแค่เด็กเช็ดบาตร เด็กรับบาตรของพระนี่

พออย่างนั้นมันกระเทือนใจ พอกระเทือนใจปั๊บพระสารีบุตรเทศน์เลย เทศน์ถึงพระพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ พอเทศน์จบแม่เป็นพระโศดาบัน บรรลุธรรมเลย พอบรรลุธรรมนี้ร้องไห้ ร้องไห้แล้วร้องไห้อีกนะ

“ไอ้ย ลูกไม่รักแม่ ลูกไม่รักแม่ ถ้าลูกรักแม่ลูกต้องสอนแม่มานานแล้ว”

มันพลิกเดียนั้นเลยนะ เวลาที่ลูกรู้มันว่านี่มันยังว่าจะมาสึกอยู่เลยนะ แต่พอเวลาเทศน์ได้แล้วนี่ ไอ้ไอ ร้องไห้ให้นะ ร้องไห้ให้โทษว่าลูกไม่รักแม่ ถ้าลูกรักแม่ ทำไมลูกไม่สอนแม่ตั้งแต่ต้น คือทำไมไม่สอนให้เป็นพระโศดาบัน

สอนให้เป็นพระโศดาบันมันมีทฤษฎีนะ คือธรรมะนี่ แต่หัวใจมันปิดใจมันสอนไม่ได้ คือไม่ฟังไง ยายเราดีขนาดไหนก็แล้วแต่นี้ เราไปให้คนใช้ คนใช้ไม่กินนี้ ยามันไม่มีประโยชน์อะไรเลย พุคขนาดไหน เทศน์ขนาดไหนนะ เข้าหูซ้ายทะลุหูขวา มันไม่ฟังหรือ มันพูดแล้วมันทะลุไปทะลุไป

นี่เราจะบอกว่า นี่ในพระไตรปิฎกมี แล้วเวลาเราบวชมานี้ พระที่มาบวชกับเรานี้ ส่วนใหญ่คิดอย่างนี้หมดเลย พอมาบวชปั๊บนะ เอ๊ะ ทำอย่างไรเอาแม่มาวัด เอ๊ะ ทุกคนคิดอย่างนี้หมดเลย เราจะบอกว่ามึงใจเย็นๆ มึงใจเย็นๆ เพราะเวลาเอ็งไปบ้านนี้นะ แม่จะบอกว่าพระลูกชาย พระลูกชายอยากได้อะไร? คือมีบุญคุณไง พระลูกชายอยากได้อะไรก็จะซื้อให้ เขาไม่ได้เขาจะมาวัดนะ เขาจะอุปัฏฐากพระลูกเขา

นี่พ่อแม่เป็นอย่างนี้ ทิฐิของพ่อแม่กับลูกนะ กับคนอื่นอีกอย่างหนึ่ง แต่กับลูก นี่มันเป็นเรื่องข้อเท็จจริงของใจ มันเป็นเรื่องธรรมดา ทีนี้ถ้าจะเอา ถ้าจะเอาง่ายๆ ทำตัวเราดีๆ แล้วก็บอกแม่ นี่เมื่อก่อนนะ พวกหนูนี้เป็นคนไม่ดี เป็นคนที่ไม่ เดียวนี้พอไปวัดแล้วหนูดีขึ้น ให้เขาเห็นไง

เห็นไอ้หนุ่มใหม่ ไอ้เด็กๆ ที่อยู่โพธารามนี่ ไอ้อะไรนะที่อยู่บางแค ปึ่มนะชื่ออะไร? ไอ้ที ดิน่า ดิน่านี้พะพ่อแม่เอามาวัด แล้วกลับไปบ้านนะ

“ไม่ได้นะไปวัดไม่ได้ เดี่ยวหลวงพ่อเอ็ดนะ ไอ้หนุ่มก็ผิดนะ หลวงพ่อว่านะ ไอ้หนุ่มก็หลวงพ่อว่าไม่ถูกนะ”

จนอาจต้องมาคิดว่าพระองค์ไหนวะ? ดิน่านี้มันเอาอากงเข้าวัด เอาอาม่ามันเข้าวัด เอาพ่อแม่เข้าวัด ไอ้ทีก็เหมือนกัน ไอ้ทีนี่ไปถึงนะ

“ไม่ได้นะ หลวงพ่อว่า หลวงพ่อว่าผิดหลวงพ่อว่า”

จนเขาต้องมาคิดว่าพระองค์ไหนวะ? ไอ้ทีนี้มันเอาอากงมันเข้าวัด เอาอาม่ามันเข้าวัด เอาเข้าวัดหมดเลย

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเรามาวัดนะ ความเป็นไปของเราเปลี่ยนแปลง ความเป็นไปของเราดีขึ้น พ่อแม่คนไหนบ้างไม่ยอมให้ลูกดี พ่อแม่คนไหนบ้างไม่ยอมให้ลูกเป็นสิ่งที่ดี แล้วถ้ามันดีแล้วนี่ อันนี้สำคัญ นี่ถ้าจะเอาพ่อแม่คุณตรงนี้ ต้องทำเป็นตัวอย่างไง เอาเรานี้แหละเป็นตัวอย่างให้เห็นการเปลี่ยนแปลง แล้วก็เปลี่ยนแปลงเพราะอะไร แล้วก็ไปดูกันไหม? จะได้อะไร ถ้าไม่อย่างนั้นยาก

เว้นไว้แต่เขาคุยกับเพื่อนเขา หรือเขาเอง ถ้าเขาเองนี่นะ แต่ลูกกับแม่นี่ ลูกนี้พูดกับแม่ไม่ค่อยรู้เรื่อง แม่นี่พยายามจะบังคับลูก แต่ลูกมาพูดให้แม่ฟังนี่ กูอาบน้ำร้อนก่อนมึงนะ กูอาบน้ำร้อนก่อนมึงนะ เรื่องนี้มันเป็นเรื่องธรรมดาของกิเลสนะ ทีนี้ถ้าเอามาได้นี้สุดยอด สุดยอด แล้วพวกนี้มันเป็นกรรมของสัตว์นะ มันเป็นกรรมของแต่ละบุคคล ใครเอาได้ก็เอา ใครเอาไม่ได้มันมัน ไม่ใช่ว่าจะเอาได้ทุกคนหรอก พ่อแม่ทุกคนก็อยากให้ลูกเป็นคนดีหมด แล้วลูกบางคนทำไมมันไปตามโลกละ

ถาม : ผมเคยมีศรัทธาและมีความเข้มแข็งของธรรมะมาก แต่ปัจจุบันนี้มีน้อยลง มีวิธีการอย่างไรจะทำให้เป็นเหมือนเดิมได้ครับ และเพราะเหตุใดมันถึงเสื่อมลง

หลวงพ่ : นี่ไง ศรัทธา ศรัทธามันยังไม่เป็นอจลศรัทธา มันถึงเสื่อมได้ ศรัทธานี้มันคลอนแคลนได้เป็นธรรมดา นี่พอเวลาศรัทธานี้ พอเวลามีคุณงามความดีเราก้ศรัทธา พอ

เราไปเห็นสิ่งใดแล้วเราก็เสื่อมถอยหมด ทั้งที่ปัจจุบันนี้ เหมือนกับอากาศนี้มันเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด ความคิดของคนนี้มันแปรปรวนตลอด นี่ใจนี้มันไว้ใจไม่ได้

พระพุทธเจ้าสอน เปรียบเหมือนใจเราเป็นเหมือนช่างสารที่ตกมัน มันมีกำลังมันกระพืดกระเฟียดมันไปตามธรรมชาติของมันเลย แต่เราไปศรัทธา ศรัทธานี้เหมือนอาหารเลย อาหารเวลาเรากินอะไรที่มันถูกใจนี้ เราก็อยากกินอย่างนั้นอีก

ทีนี้พอศรัทธานี้มันถึงคิดอย่างนั้นมันก็ศรัทธา แต่ แต่ธรรมชาติของมัน อะไรก็แล้วแต่มันเสื่อมเป็นธรรมดา แต่ถ้าเรามีกำลังของเรา เราปฏิบัติของเราะ จนจิตมันสงบได้ พอจิตสงบนี้มันเข้าไปสัมผัสใจ

ความสัมผัสมันสงบ เหมือนความร้อนนี้ ถ้าเราไปสัมผัสถึงความเย็นนี้ เราจะติดใจความเย็นนั้นมาก เราอยู่ในที่อากาศร้อนตลอดเวลา เราเคยไปสัมผัสความอบอุ่น คือ ความร่มเย็นอันหนึ่ง ความร่มเย็นอันนี้จะฝังใจเรา

จิตที่มันเคยสัมผัสความสงบแบบนี้ มันไปสัมผัสถึงรสของธรรมนี้ นี่คืออจลศรัทธา อจลศรัทธา ตั้งแต่ทำจิตสงบแล้วนี้มันจะเริ่มเป็นอจลศรัทธา อจลศรัทธาคือว่ามันจะขึ้นเป็นโศคาปัตติมรรค โศคาปัตติผล มันขึ้นไปเรื่อยๆ ถ้าเป็นโศคาปัตติมรรค โศคาปัตติผลแบบนี้ นี่ผลของธรรมนี้มันรัดใจดวงนี้ไว้ ใจดวงนี้จะไม่เสื่อมจากตรงนี้ มันจะเดินไปเรื่อยๆ แต่ถ้ายังเป็นปุถุชนนี้ ยังเป็นศรัทธานี้ ศรัทธาของปุถุชนนี้ เจริญแล้วเสื่อม เจริญแล้วเสื่อม

วิธีการแก้ วิธีการแก้ เขาก็ต้องคิดแต่ครูบาอาจารย์ที่เราศรัทธา อย่างเช่นถ้าในปัจจุบันนะ เวลาคิดถึงพระพุทธเจ้า เราเคยเป็นนะ เวลาปฏิบัติแล้วมันท้อถอยนี้ เราจะคิดถึงพระพุทธเจ้า คิดถึงหลวงปู่มั่น เราจะคิดถึง ๒ องค์นี้เป็นส่วนใหญ่เมื่อก่อน คิดถึงหลวงปู่มั่น เพราะอ่านมาว่าหลวงปู่มั่นท่านสมบุกสมบันมาแก้ไหนด ท่านสมบุกสมบันมา มาก ท่านทุกข์มามากนะ เหมือนเรานี้ พ่อแม่เรานี้ เสื่อฝืนหมอนใบมาจากเมืองจันทระ คุณิเศษฐิฐิของเรา นี้ไม้คานนี้เหลี่ยมทองกันนะ เอาไว้บนบ้านนะ

ท่านทุกข์มา เสื่อฝืนหมอนใบ ปากกัดตีนถีบขึ้นมา สร้างครอบครัวมา นี่ถ้าเราคิดอย่างนั้น แล้วทำไมเราทำไม่ได้อย่างนั้นหรือ เรานี้สะดวกสบายอยู่แล้ว แต่พวกเรานี้

นอนใจกันเอง นี่ครูบาอาจารย์ท่านทุกข์มากกว่าเราเยอะนะ นี่ถ้าคิดอย่างนี้ ดูพระพุทธเจ้าสิ ๖ ปีทรมานตัวขนาดไหน แล้วเวลาเป็นพระพุทธเจ้าไปแล้วนี่ ไปไหนพระพุทธเจ้า

เวลาเราทุกข์นะเมื่อก่อนนี้ มันมีปัญหาขึ้นมาเราจะคิดถึงพระพุทธเจ้าเลย เวลามันมีแรงกระทบกระเทือนนี้ อย่างที่ว่านี้ อย่างมีแรงเสียดสีนี้ พระพุทธเจ้าบอกไว้ในพระไตรปิฎก ถ้าใครโดนเขาติฉินนินทา ใครโดนเขาทำร้ายนี้ ให้คิดถึงเรา ให้คิดถึงพระพุทธเจ้าเพราะ เพราะพระพุทธเจ้านี้กระทบกระเทือนโลกธรรม ๘ มาหนักที่สุด เป็นพระพุทธเจ้าแล้วนางมากันทियाจ้างคนค่า นี้เทวทัตให้คนไปฆ่า

เทวทัตนะ จะฆ่าพระพุทธเจ้า ให้นายแม่นธนู ๔ คนไปยิงพระพุทธเจ้า แล้วบอกอีก ๔ คนไปฆ่านายแม่นธนูนั้น แล้วเอาอีก ๔ คนไปฆ่าอีก ๔ คนนี้ ตัดตอนกันตั้ง ๔-๕ ช่วงนั่นล่ะ แต่ไปหาพระพุทธเจ้า ไอ้ ๔ คนนั้นจะไปฆ่าพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเทศน์เอา ๔ คนนั้นบวชก่อน ไอ้ ๔ คนที่จะรอม่านะ เอ๊ะ กูจะรอมึงไอ้ ๔ คนนี้ ไม่มาสักที เดินไปหา เดินไปถึงพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเทศน์บวชอีก ๑๖ คนบวชหมดเลย

เทวทัตนี้ ไอ้มือปืนรับจ้าง มือปืนรับจ้างนี้ เทวทัตมันทำมาก่อนมึงนะ ฆ่าตัดตอนหมด เอา ๔ คนแรกไปยิงพระพุทธเจ้าก่อน แล้วอีก ๔ คนไปยิงไอ้ ๔ คนที่ฆ่าพระพุทธเจ้า แล้วอีก ๔ คนไปฆ่าอีก ๔ คนนี้ เทวทัตใช้มา พระพุทธเจ้าเอาบวชหมดเลย

นี่คิดดูสิว่าเป็นพระพุทธเจ้าแล้ว ไปอยู่กับเวรัญชพรหมณ์ ที่นิมนต์ไว้ ๓ เดือนแล้วลืมใส่บาตร ไม่ได้กินข้าวเลย พระตั้ง ๕๐๐-๖๐๐ ไม่ได้กินข้าวเลย พอติบั้งอิญเขามีพวกพ่อค้าม้า เขาเอาม้ามาขาย เขาก็มีเสบียงมาด้วย เขามีข้าวกล้อง เขาให้กินข้าวกล้องแล้วที่นี้พระมันเกิดวาทภัยใจ มันไม่มีอาหาร ก็เห็นพระมาเขาก็ให้ข้าวกล้องนั้น เอาข้าวกล้องมาแล้วนี่ ข้าวกล้องนี้

พระนี่ตามวินัยพระหุงข้าวไม่ได้นะ พระทำอาหารสุกเองไม่ได้ ต้องมีแม่ครัว แม่ครัวต้องทำให้ พระทำไม่ได้ ที่นี้ไปอยู่นั้นไม่มีแม่ครัว ไม่มีแม่ครัว พระอานนท์เอาข้าวมาแล้วบด บดให้เป็นผง เอาน้ำพรหมๆ ๗ ให้พระพุทธเจ้าฉันอยู่ ๓ เดือน พระโมคคัลลนานะทนไม่ไหวนะ พระโมคคัลลนานะมีฤทธิ์มาก บอกจะไปบิณฑบาตอีกทวีปมาเลี้ยงใจ

“พระพุทธเจ้าบอกไปอย่างไรล่ะ พระพวกนี้มันปลุกชนมันไปไม่ได้”

“ไม่เป็นไรครับ ผมจะจับมือแล้วผมจะพาหะไป”

ถ้าไม่จริงนี้พูดกับพระพุทธเจ้าได้ไหม? ของนี้เป็นจริงนะ ถ้าของนี้เป็นไม่จริงนี้ไปพูดกับพระพุทธเจ้านี้ พระพุทธเจ้าจะปล่อยให้พูดไหม? เนี่ยผมจะไปบิณฑบาตอนุทวีป” “แล้วจะไปอย่างไรล่ะ? พวกนี้เขาเป็นปุถุชนนี่” “ถ้าเป็นปุถุชนผมจะจับมือ แล้วผมจะพาหะไปเอง”

พระพุทธเจ้าบอก “ไม่ได้”

“ไม่อย่างนั้นผมจะพลิกดินขึ้นมา” (ง่วนดินมันเหมือนกับดินแบบว่าพวกดินสีทองมันดินหวานใจ)

“ข้าพเจ้าจะพลิกง่วนดินขึ้นมา”

“พลิกขึ้นมาได้อย่างไรล่ะประชาชนเต็มไปหมดทั้งทวีปนี้ ชมพูทวีปประชาชนเต็มไปหมดจะทำอย่างไร”

“ผมจะกางมือของผมนี้ให้เป็นแผ่นดิน แล้วผมจะเอาประชาชนนี้อยู่บนมือผมก่อน แล้วผมจะพลิกดินนี้ขึ้นมา”

โอ้ ฤทธิ์ของพระโมคคัลลานะนะ พระโมคคัลลานะเดือร้อนมาก เวลาพระพุทธเจ้ากรรมมาถึงนี้ สุดท้ายแล้วพระพุทธเจ้าบอก “ไม่ได้ไม่ยอม”

ไม่ยอมก็กินข้าวกล้องบดไปนะ จนออกพรรษา พอออกพรรษาปั๊บพระพุทธเจ้าชมพระนะ พวกเธอชนะแล้ว ชนะแล้ว ชนะด้วยความลำบากนี้ได้ พอชนะแล้วปั๊บพราหมณ์นั้นก็นึกได้ไง มาขอขมาพระพุทธเจ้าน่าดูเลย

นี่คำว่าศรัทธา ศรัทธาถ้ามันเสื่อม ถ้าคิดอย่างนี้ ดูพระอรหันต์นะ อย่างพวกพระสารีบุตรนี่ พระที่มีสร้างบุญญาริการมานี่ เวลาเอหิภิกขุ บวชพระพุทธเจ้านี้มันจะมีบริวาร ๘ เป็นทิพย์ลอยมา ได้หนเดียว แต่ถ้าพาหิยะ เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน ฟังเทศน์พระพุทธเจ้าหนเดียวเป็นพระอรหันต์เลย แล้วจะขอบวช

พระพุทธเจ้าบอก “เธอจะบวชอย่างไรล่ะ? เธอไม่มีบริวาร”

พระอรหันต์นะ เดินไปหาบาตร พระอรหันต์หาบาตร หาจิ๋ว หาบริวาร ๘ ไม่ได้ โคนควายขวิดตายเลย พอควายขวิดตายนะ พระพุทธเจ้าพาพระไปเผาเองเลย นี่ก็พระอรหันต์ แต่ยังไม่ได้อบ เพราะหาบริวาร ๘ ไม่ได้

เราจะบอกว่า สิ่งที่เป็นไปอยู่นี้ มันเป็นบุญเป็นกรรมของแต่ละดวงจิตที่สร้างมา ผลบุญมันสร้างมา แต่เนื่อก่อนเราเคยศรัทธา แล้วมันเสื่อมนี้ ประสาเรานี้ถ้าเรื่องกิเลส มันเป็นเรื่องธรรมดา แต่ที่เราพูดนี้เราพูดถึงการปลุกเร้า จะให้มันกลับมาศรัทธาอีก

แล้วถ้าเราทวนไปนี่ ถ้าจิตมันสงบมันได้สัมผัสแล้วนี้ มันจะเป็นอจลศรัทธา คือศรัทธาที่มันคง ศรัทธาที่ไม่เสื่อม แต่ถ้าจิตเรานี้ยังไม่สัมผัสธรรมะเลยนี้ มันกึ่งๆ ใจ มันสงสัย เพราะสงสัย เพราะคาดหมายมันถึงเสื่อม ศรัทธามันถึงคลอนแคลน แต่ถ้ามันได้สัมผัสสมาธิแล้วนะ มันมั่นคงในสมาธินะ นั่นคืออจลศรัทธา แล้วถ้าเป็นอจลศรัทธา มันคงจริงๆ คือพระโศดบันขึ้นไป

ถ้าเป็นพระโศดบันเด็ดขาดนะ จะไม่ถ่อมมงคลตื่นข่าว จะไม่ฟังอะไรแล้ว จะฟังธรรมพระพุทธเจ้าอย่างเดียว พระโศดบันขึ้นไปแล้ว จะไม่ถอย จะไปข้างหน้าอย่างเดียว แต่ถ้าเป็นอจลศรัทธานี้ ตั้งแต่กัลยาณปुरुชนี้น่าจะได้แล้ว แต่ก็ยังไม่ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ แต่ถ้าเมื่อใดเป็นพระโศดบันนะ ล้านเปอร์เซ็นต์จะไม่มีเสื่อมถอย จะก้าวหน้าอย่างเดียว

ถาม : ๒. วิธีการใดจะลดความไม่พอใจ อาฆาต พยาบาท ได้อย่างเด็ดขาดบ้างครับ พยายามหลายครั้งแล้ว แต่มัน

หลวงพ่ : ไม่ได้หรอก วิธีการใดจะลดความอาฆาต ลดความโกรธ นี้เวลาคนที่ปฏิบัติกันแล้วส่วนใหญ่จะบอกว่า เมื่อก่อนนี่ผมเป็นคนทีโกรธมาก ผมเป็นคนทีกินเหล้ามาก เดี่ยวนี้ผมเป็นคนดีแล้ว ผมไม่กินเหล้าเมายา มันไม่กินเหล้าเมายานี้มันเป็นเพราะว่าสติ

ฉะนั้นไอ้จะไม่โกรธนี่นะ จะไม่สิ่งนี้มันต้องเป็นพระอนาคา พระอนาคาจะละความโลภ ความโกรธ ความหลงได้ ถ้ายังไม่เป็นพระอนาคา นางวิสาขาเป็นพระโศดบัน นี้เวลาหลานตายยังร้องไห้ เวลาพระอนานท์เป็นพระโศดบัน พระโศดบันยังเสียใจ ยังดีใจยังทุกข์ใจอยู่นะ แต่พระโศดบันเข้าใจเรื่องสัทธิกกายที่ปฏิฐานได้ตามความเป็นจริง

พระสภิกษาคานีจิตกับกายแยกออกจากกัน สัจธรรมในหัวใจนี้เต็ม แต่สิ่งที่ความเคยใจ สิ่งที่มีความพอใจไม่พอใจมันยังมีอยู่ แต่เป็นพระอนาคานีมันเริ่มตัดตรงนี้แล้ว พระอนาคานีจะละความโกรธได้ นางค้นหากับนางอรดี ลูกของพญามารนี่ อวิชาคือตัวมารคือตัวพ่อ ถ้าฆ่าพญามารแล้วเป็นพระอรหันต์

แต่ฆ่านางค้นหา นางอรดีนี่คือฆ่าความโลภ ความโกรธ ความหลง เป็นพระอนาคา ถ้าฆ่าความโลภ ความโกรธนี้ ถ้าจะไม่มีความโกรธนี้ก็ต้องเป็นพระอนาคา แล้วเราไม่ได้เป็น มันก็ต้องโกรธเป็นธรรมดา แต่เราต้องควบคุมมัน เพราะอะไรรู้ไหม? เพราะถ้าพูดอย่างนี้มันจะเป็น เขาเรียกว่าคน “โทสจริต”

คนธาตุไฟ อย่างเรานี้เราเป็นคนธาตุไฟ คนโทสะ จะโมโหร้าย จะโมโหไว แต่คนอย่างนี้คนมีปัญหา คนธาตุดิน คนนิ่ง คนเย็น ธาตุดิน ไม่ค่อยมีปัญหา คนมีปัญหา นี้มันเป็นธาตุ การเกิดมานี้มันเกิดมาด้วยธาตุนะ มันเกิดมาด้วยบุญด้วยวาสนาของคนนะ คนธาตุน้ำ คนธาตุไฟ นี้ธาตุไฟนี้มันจะเอาเผาผลาญตลอด แต่พวกธาตุไฟนี้มันจะมีปัญหา มันจะคิดคืดิ แต่ถ้ามคนธาตุดิน ถ้ามคนธาตุดินนี้มันจะนิ่มนวล มันจะไปประสาธาตุดิน

ฉะนั้นถ้ามันเกิดมาอย่างนี้แบบนี้ ก็เหมือนที่เราบอกเวลาเรื่องการภาวนา ตามจิตตามนิสัย ถ้าจริตนี้ ถ้าคนอย่างนี้บิต้องแผ่เมตตาบ่อยๆ การแก้นี้ ความโทสะ โทสะต้องแผ่เมตตา โลภะ โลภะต้องตั้งสติ มันมีการแก้ วิธีแก้กันต้องคิดอย่างนั้น ต้องคิด ต้องคิดแผ่เมตตา

เรานี้ เราเป็นคนอย่างนี้จริงๆ แล้วเวลาเราบวชใหม่ๆ นี้เราจะคิดนะว่า เรายกเป็นเพศเลย เพศแม่ อันนี้เป็นเพศแม่ พอเพศแม่บิ ดังนั้นต้องคิดถึงแม่เรา คือให้ใจเรา อย่างน้อยต้องกุมใจเราไว้ก่อน ไม่ให้ใจเราไปยุ่งกับใคร ตอนบวชใหม่ๆ เพราะพระมาถามบ่อย หลวงพ่อทำตัวอย่างไร รอดมาได้นี้ โอ๊ย กุคิอย่างนี้ของกุตลอคณะ กุกุมใจกุมมาตลอด เราจะทำอย่างนี้

แต่ที่นี้มันเป็นเรื่องของกรรม พอเรื่องของกรรมนี้ เวลามันไปที่ไหน? มันไปตกในสภาพไหนนี้มันก็มี พอเวลาเรื่องของกรรมนะ คูสิเรานี้สบายหมดแหละ เดี่ยวแคะออกมา นี้ พอตอนบ้ายแคะไล่มานี้ ตรงนี้ต้องหนีหมดเลยนะ นี้เป็นกรรมนี้มันไปตกที่ไหน พอตกที่ไหนมันจะไปเจอสภาพแบบใด แล้วที่ว่ากุมใจๆ จะกุมได้ไหม? เรากุม

ถาม : หากความยินดีพอใจในเรื่องต่างๆ ลดลง เช่นเคยไปเที่ยวแล้วสนุก ปัจจุบันไม่ว่าจะไปไหน ก็เฉยๆ อย่างนี้ถือว่าเริ่มจะลางว้างได้ไหม?

หลวงพ่ : ไซ้ มันมีบ้าง คนเรานี้มันแค่ปัญญาณี ไปที่ไหนก็แล้วแต่นะเราก็คิดสิ ในสถานที่ตากอากาศนี้ เราไปแล้วนี้ เราไปเห็นใหม่ๆ เราก็อึ้งใจจริงใหม่ แต่คนที่เขามีอาชีพอยู่ที่นั่น เขาอยู่ทุกวันเขาจำใจ เขาเห็นเขาอยู่ของเขานะ เขาอยู่ของเขาเลย เขาเป็นคนอยู่ที่นั่นเลย เขาก็เห็นทุกวันไซ้ใหม่ แต่เรานานๆ ไปเห็นทีหนึ่งเราก็อึ้งใจเป็นธรรมดา

ไอ้นี้ก็เหมือนกัน ไปเที่ยวที่ไหนแล้วมันสนุก นี่ถ้าเรามีปัญญา เรามีความคิดนี้ มันเป็นเรื่องเราไม่ต้องไปยุ่งกับมัน คือว่ามันเป็นวาระมันเป็นเรื่องปกติ ถ้ามันเป็นเรื่องปกติแล้วนี้ หัวใจเราจะไม่ฟูโง การปฏิบัติเราหัวใจจะไม่ฟูไม่แฟบ เขาชมนัก ไอ้ไอ้ กั้นลอยเลยละ พอเขาติหน้อยเดี๋ยวนี้ อู้ฮู หัวใจหายตุ้มเลย แต่ถ้าเรามีหลักแล้วนะ เราจะไม่ลอยไปกับเขา เขาชมนักคือเขาชมนัก คือความทำดีเพื่อดี เราทำความดีกันเพื่อดี เราทำกันเพื่อใจของเรา เราปฏิบัติกันเพื่อใจของเรา ให้มันมีอำนาจวาสนา ไอ้คำชมคำติข้างนอกนี้ มันเรื่อง

มันก็มีผลนะ นี้โลกธรรม ๘ ธรรมะเก่าแก่ มันมีมาดั้งเดิม พระพุทธเจ้าโดนหนักมาก แล้วพวกเรานั้นจะไม่โดนมันเป็นไปไม่ได้ แต่ที่นี้พอเวลาโดนบ้างแล้วนี้ เราก็อึ้งใจไม่ฟูไม่แฟบไปกับเขา นี่ไปไหนก็สนุกไม่สนุกมันก็ ถ้าเราผลอมันก็สนุกไปกับเขา เหมือนเราพาลูกไปเที่ยวเลยละ เราพาลูกไปเที่ยวสิ ลูกไปนี่ไอ้โฮมันวิ่ง ไอ้โฮ มันตื่นตื่นนะ แม่ต้องคอยระวังลูก มันจะวิตกนะ

นี่ก็เหมือนกันถ้าเราทันเราเป็นผู้ใหญ่แล้วนี้ เราจะไปไหนนี่มันก็เรื่อง เราก็อึ้งใจ แต่มันไม่ตื่นตื่นไปกับเขา มันไม่หลุดใจ เด็กๆ นี่พอเวลามันเจอพอใจนี้ มันหลุดเลยละ นี่เด็กเหมือนกับจิตที่ยังไม่ได้มีปัญญา เรายังไม่ได้ใคร่ครวญ ยังไม่ได้ดูแลจิตเรา เหมือนเด็ก แต่ในเมื่อปัญญาเราควบคุมแล้วก็เหมือนผู้ใหญ่ นี่ใจวุฒิภาวะที่จิตมันเปลี่ยนแปลง ถ้ามีปัญญาขึ้นมาปัญญามันคัมภีร์พิจารณาของมัน มันเปลี่ยนแปลงมัน มันจะดีกับเราแต่หมดไปนะ

อันนี้มันปัญหาข้างนอก จบแล้วละ จบนะ เอวังแล้ว